

DEBRECZENI FÜGGETLEN UJSÁG

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Egy óra 1 kor Egy óra 1 kor. 50 fill.
Negyedévre 3 „ Negyedévre 4 „ 50 „

Felelős szerkesztő
Dr. HEGEDŰS LORÁNT.
Kiadók és laptulajdonosok
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 49. szám.

A vidéki rendőrség államosítás előtt.

Debrecen, július 28.

Fiatalnak ép nem mondható a kérdés, amelynek eldöntése előtt a belügyminiszter a helyzetet közvetlenül tanulmányoztatja. Kell-e, lehet-e államosítani a vidéki rendőrséget? A szükség kérdése, úgy látszik, nem vitás. *Pekáry* Ferenc, miniszteri tanácsos, a belügyminisztérium kiküldöttje, aki sorra látogatja a vidéki városok főkapitányságait és aki e járatban a jövő héten Debrecenbe jön, úgy látszik arról szerez tapasztalatokat, hogy mennyire vihető keresztül ez a feladat.

Bármily jó rendőrsége van is egy városnak — ez a megállapítás nem szól elene annak, hogy a rendőrséget államosítani kell. A mi rendőrségünk is betölti a hivatását a közigazgatási szolgálat ép úgy, mint a nyomozó működés terén. A létszámnak elégtelen volta mellett is megteszi a kötelességét az utca biztonsága, a piaci rend, a nyilvántartások dolgaiban; büntügyi osztálya pedig olyan sikerekre mutathat, aminők egy nyomozó erővel és eszközökkel sokkal jobban felszerelt rendőrséget is büszkévé tehetnek. Ha vannak is panaszok, bajok, és ha ezek miatt a rendőrséget természetesen leghamarabb éri a kritika: ezek se a rendőrség buzgalját, objektivi-

tását, előzékenységét érintik, hanem oly körülményeken mulnak, amelyekről a rendőrség nem tehet.

És ép a nagy és sokoldalú igények, amelyeket a közönség joggal támaszt a rendőrséggel szemben és amelyeknek egyedül jóakarattal, kötelességtudással és ambícióval eleget tenni nem lehet, — teszik kívánatossá, hogy a rendőrséget államosítsák. A rendőrséget, hogy modern biztonsági intézmény legyen, mai állapotából fejleszteni kell. A fejlesztésnek költsége pedig felül van a vidéki városok teherbíráján. Hiszen eddig is főként, a rendőri kiadások növekedése unszolta a vidéki városokat, hogy az államtól kárpótlást kérjenek azokért a kiadásokért, amelyeket az állam helyett végzett, az állam hivatásába vágó teendők ellátása okoz. Ha pedig az állam a rendőrség fentartását a maga hivatásába vágónak elismeri, akkor azt vegye mindjárt a maga kezébe.

Ha a közigazgatás államosításának könyvtárakra menő irodalma van, erről a részlet-államosításról is íveket lehetne megírni. Itt a főntiek mellé csak néhány érvet mondunk el a kérdés aktualitása alkalmából.

A vidéki rendőrséget azért is államosítani kell, hogy teljesen független legyen azoktól, akikkel hivatása közben összeütközésbe kerülhet. Lehet-e a rendőrtiszt, fogalmazó, vagy kapitány teljesen érélyes és tárgyilagos, például egy olyan ügyben,

amely egy városatyát, vagy annak közel-állóját érinti, — amikor ennek a városatyának szavazatától függ az ő előmenetele? Hiszen egyes városokban máris panaszok hallatszanak, hogy az ügyvéd-városatyák ez utóbbi minőségüket tulságosan kihasználják a rendőrség hatásköréhez tartozó ügyek megszerzésére. Ezt pedig inkompatibilitás nem szünteti meg, csak a rendőrség teljes függetlenítése.

Az is az államosítás mellett szól, hogy így ez egész vidéki rendőrség egy testet formálván, abban sokkal több tere és reménye van meg az előmenetelnek és így ez a pálya a tehetséges, képzett elemeket sokkal jobban magához fogja vonni, mint eddig. Például egy rendőrfogalmazó, vagy kapitány sohase lehet biztos abban, hogy vajon nem a mai állásában kell megöregednie.

A nyomozó szolgálatot pedig különösen tökéletesebbé teszi, ha az egyes vidéki rendőrségek nem különálló szervek lesznek, amelyeknél szinte kollegiális szivességtől függ, mekkora ügyszeretettel teljesítik egymás megkeresését, hanem katonai fegyellemmel dolgozó, egységes intézményhez fognak tartozni.

Az ellenérvek, amelyeket általában az államosítás ellen szoktak felhozni, a rendőrség államosítása ellen alig szólhatnak. Hogy az államosítás a kormányhatalmat növelné és hogy ez azt „nemzetellenes” célokra használhatná föl. A rendőrség kü-

Marietta története.

Irta: Felsőteszéri Hofbauer Olga.

Mélyen meghatott a rövid tudósítás, melyet a helybeli lapok lakonikus rövideggel közöltek.

„Öngyilkosság: A tanítónői kar egyik fiatal, tehetséges tagja, Földváry Marietta, szíven lőtte magát. Hogy mi vitte a végzetes tette, sejtelmünk sincs: mindig buzgó munkás volt s hivatásának lelkiismeretesen megfelelt.”

Szegény kis barátnóm! Vajon mi adta remegő kezébe a gyilkos fegyvert? Hisz az anyagiért most már nem kellett küzdened! szorgalmas munkásságod megteremté gyümölcsét; szép jövedelmező, biztos állást vívtál ki magadnak. Hát mégis mi okozta, hogy eldobtad magadtól az életet? Szerelmed talán? Szinte kétkedve eitem ki e szavakat. Nem, nem, ez nem lehet, hogy Marietta, a higgadt, nyugodt gondolkozású Marietta, szerelmes lett volna! Alig egy éve, emlékszem jól, gunyolódott ez érzelem fölött, midőn kérdeztem, — mondja csak Marietta nem volt még szerelmes s nem is tudna szerelmes lenni? Csodálkozva nézett nagy szemével reám. — Én? hova gondol barátom? Én és szerelmesnek lenni? Olyan együgyű leánynak tart, ki ilyen léhaságokkal tölti idejét? De hát voltaképen mi is az a szerelem? A költők olyan szépen megéneklék azt. Hogy

is van? Kedvesemtől egy csók, ölelés és ah! — menyben vagyok angyalom! — Haha! mily nevetséges. A szív, az a paránvi kis hústömeg idézne elő olyan rendellenes zavarkat? Aztán különben is nekünk, szegény leányoknak, nem szabad szeretnünk, hisz erre időnk sem volna.

Keserű mosoly jelent meg aikán s szemében gunyos fény villant fel.

Szegény Marietta, mintha csak előttem állana ragyogó, titokzatos mély szemével. Mily szép volt kipirult arcával, s most mily haloványan, mint egy megtört lilium, fekszik nyugágyán.

Eltemettük, megadtuk az őt megillető pompát; növendékei zokogva álltak körül a sirhantot, szebbnél szebb koszorúk borították; virágokkal árasztottuk el, mit is adhatunk volna kedvesebbet neki?

Néhány nap mult el a temetés után, midőn H. ügyvéd keresett fel s egy levelet nyújtott át e szavak kíséretében:

— Földváry Marietta hagyatékát én rendeztem s a papírok között ezen, ön nevére címzett levelet találtam. Talán ebből megtudjuk, hogy mi kergette a szerencsétlen leányt a halálba. Eddigi kutatásaink mi eredményre sem vezettek. Remegő kezekkel vettem át a levelet. Gyöngéd ibolyavilág áradt ki belőle, az ő kedvenc illatszere. Szemeimet pillanatra lehunytam; előttem állott ő, amint egyszer mélabusan mondta: — Meglássá,

barátom, hogy én nem természetes halállal fogok kimulni.

Marietta! Marietta! csak tudnák felébreszteni! Csak most érzem, mily igazán szeretlek, s hogy ezt meg nem mondhattam neked. — Ha gunyos szemed az envémmel találkozott, ajkamon megfagyott a szó...

Könnyes szemekkel bontottam fel a levelet.

Egyetlen kedves Barátom!

Engedje e megszólítást, úgy is ez az utolsó, mit önhöz intézek. Hisz ön az egyetlen, ki igaz, őszinte barátsággal viseltetett irántam. Engedje meg, hogy szívemet föltárljam Ön előtt — ez megkönnviti az elváltást.

Egyedül, elhagyatva állok a világon, nincs senkim, ki mérhetetlen fájdalomamat megértené — nincs egy résztvevő egyén, kinek keblén elsírhatnám bánatomat. Mily borzasztó az elhagyatott élete! Oly sivár... sivár... Korán jutottam árvaságra, még alig tanultam szülőimert megismerni, máris elveszítettem őket. Nem tudom: mi az az édes anyai csók? a gyöngéd simogató kezek? Résztvevő idegenek között folyt le egész életem; nem ismerem azokat az örömeiket, melyek a gyermekek életét arany sugárral vonják be. Az én osztályrészem legszegényebb gyermekkoromtól kezdve munka és nélkülözés volt. Az a csekély pénz, mi apámtól reám maradt, ép hogy neveltetésem költségeit fedezte.

lönböző politikai időket élt át és a hivatása mindig egy maradt: rendet, biztonságot teremteni. Akár hatvanhetes volt a többség, akár függetlenségi; akár darabant-kormány volt, akár koalíció. A rendőrségek nem állhattak semminő politika szolgálatába, viszont kötelességük volt minden rendezavarást megakadályozni, akármilyen politika szolgálatában történt az. Egy helyen történt ennek ellenkezője: sajnos éppen itt nálunk Debreczenben, a Kovács Gusztáv főispán installációján. Ott is lejött a királyi biztos, aki katonákkal pótolta, amit a rendőrség elmulasztott. Ez az érv tehát nem szólhat az államosítás ellen, amely két okból is sürgős. Egyrészt az ország közbiztonságát van hivatva európai színvonalra emelni, másrészt pedig megszabadítja a vidéki városokat egy olyan tehertől, amelyet a reájuk háruló újabb szociális és kulturális föladatak mellett ugye bírnak el sokáig.

A városi kertészet.

Virágos Debrecen.

Sokszor megírtuk, hogy abbana programban, amelyet a tanács a nagykölcson fölvetelének alapjául készített s amelyet a közgyűlés is elfogadott, egy nagy város körvonalai bontakoznak ki. Egymást váltják föl azok a tétélek, amelyek a legkomolyabb nagy célok megvalósítására szolgálnak. kulturális, közgazdasági, egészségügyi létesítmények egész serege vonul föl s a város szeretetében élő emberek előtt gyönyörű Debreczen képe rajzolódik le a jövőben.

Amikor ezt a képet látjuk lelkünk előtt a csatornával, vízvezetékekkel ellátott, aszfaltburkolt egyetemi Debreczen kulturális intézményeivel, szobraival, hatalmas középületeivel, fürgén futkosó közintézményeivel, valami hiányt érzünk, valami szükségletet, amely megrontja ennek a szép képnek a színhatását.

Atyám egy barátja intézetbe adott, hol is mindaddig maradtam, míg a tanítónői oklevelet el nem nyertem. Minő évek voltak azok! Szívem, lelkem a szeretet melege után sóvárgott. Nem ismertem azokat az örömekeket, melyek minden gyermek szívét átjárják, midőn nagyobb ünnepe, vagy a szüniidő elérkezett. Nekem örömnem sohasem volt! még a szüniidőt is az intézetben kellett töltenem, s ah, ott minden oly rideg, oly szigorú! . . . Társnőim megvetéssel fordultak el tőlem, mert — szegény voltam s egyszerűen öltözködtem. Ha nevettem, szememre vetették s mondták: inkább siri, mint nevessem, mi a te jövőd? Küzdés és küzdés a mindennapi létért. A sok cifrán öltözött és elkényeztetett kisasszonyka között megvetett pária voltam. Tünnöm és szenvednem kellett, csak hogy az intézetben maradhasak tanulmányaim befejeztéig. Lelkem a szabadság után vágyott, gyűlölte a szolgálai zsarnokságot. Ki írhatja le azt az örömet, melyet akkor éreztem, midőn oklevéllel kezembem, léptem ki az intézet kapuin, hogy oda soha vissza ne térjek. Mily boldog voltam! Szívem repdesett, ujongott, szerettem volna az egész világot keblemre ölelni. Fejem fölött oly biztatón mosolygott az ég; a nap arany sugarakkal danája oly édesen hangzott a fülembem; a fák levelei halkán suttoztak; a virágok bájosan illatoztak; a fűszálak ragyogva hilla-doztak, s langvos szellő csókodosta arcomat. Oh mily szép, mily fenséges szép volt körülöttem minden! E csodás természet közepén magamat oly nagyra éreztem! Csak akkor jutottam annak tudatára, hogy én is ember

Abban a nagy programban, amelynek betűi a jövőbeli szép kép körvonalait adják, egy szerényke kis tétel van, másfél százezer koronás, amely így szól:

Hosszabb idő óta képezi tárgyalás anyagát városi kertészet létesítése, melynek feladatát a város utcái és közterei, valamint a köztemető parkirozása és egy modern város követelményeinek megfelelő karban tartása képezné. Az e célra szükséges beruházásokra javaslatba hozunk 150.000 koronát.

Igaz, ez a tétel nem ugynevezett hasznos befektetés, ha a hasznosságot rideg üzleti alapon mérlegeljük, de hasznosnak is vehetjük, ha a tétel megvalósítása esetén elérhető közegészségügyi hasznokra gondolunk.

De tekintsük azt csak olyan befektetésnek, amely direkt hasznot sohasem hajt. Akkor is gondolni kell már most arra, hogy Debreczen utcáit aligha lehet olyan állapotban hagyni mint most vannak. Az utcák szürke, homokos porában egy-két agyonnyomorított s gömbölgőnek csufolt fácska száradozik szomorúan, zöld leveleit szürkére festi az azokat belepő por. Ennyi ma az, aminek Debreczen utcáit barátságossá és széppé kellene tennie.

Nincs sehol egy kis virág, szint adó tenyész, árnyékot adó lomb.

Ezeknek hiányát látjuk a programban és azt gondoljuk, hogy a jövőbeli Debreczen egyik lényeges ismertetőjének kell lennie az, hogy utcái, amugy is számban lévő közterei s minden erre alkalmas hely virágos, zöld, lombos tenyészettel legyen díszes.

Hiszen bizonyos, hogy a mai utcák is szebbek, barátságosabbak, sőt egészségesebb levegőjűek lennének, ha már eddig is több gondot fordított volna a város erre a kérdésre s a közgyűlés is többet áldozott volna erre a mindenesetre fontos dologra. Igaz, hogy eddig kertésze sem igen volt Debreczennek. De most az újabb időben változás állott be. A tanács elhatározta a kertészet fejlesztését, a közgyűlést pénz is szavazott meg arra a nagykölcson keretében az új, iavadalmazott főkertészt is megválasztották már, aki hír szerint sokat látott, tapasztalt, ügyes szakember. Megkezdődik a város fásítása, a város szépítése. Az utcákon, tereken, a villamos szlopokon bemutatathatja az új főkertész, hogy

szagos emberek között, kicsiny szobámban tölthetem. Jól folytak dolgaim, megelégedett és nyugodt voltam; ha nem is volt független és önálló állásom, de nem szorultam senkire. Társaságba, színházba vittek, s én jól találtam magam. Csak olykor az okozott kellemetlen érzést, ha a ház ura túlságosan is figyelmes és udvarias volt, különösen akkor, midőn neje nem volt jelen. Oly tekinteteket vetett reám, hogy egész valóm megremegett; szemei vágyat, sóvárgást fejeztek ki; kezemet kelletlenül tovább tartá az övében, s ha csak szerit tehettem, forró aikaihoz vontam; ah, ilyenkor oly félelem vett rajtam erőt! Félttem, nagyon félttem ez embertől . . .

Egy hideg téli délután egvedül maradtam otthon. Asszonyom növendékeimmel gyermekestélyre ment. Kicsiny szobámban békésen olvasgattam, midőn egyszer csak halk kopogás verte fel szobám csendjét, s nyomban rá az ajtó megnyílt és gazdám lépett be. Csodálkozva ugrottam fel; hisz ő szobám küszöbét még egyszer sem lépte át! Zavart félelem fogott el s szívem egy pillanatra megszűnt működni. Hogy miért jött szobámba? Ez emlékezésemre most is elfut a szegény és harag pirja. Ő, a nős ember, három gyermek atyja, szerelmét aianlta fel. Kért, könyörgött, rimázkodott, utóbb fenyegetésre fogta a dolgot — s én ez emberrel szemben rémülten, tehetetlenül álltam — szavait nem érttem, mint valami zürzavaros hanghullámok ütötték meg füleimet — csak akkor jöttem magamhoz, mikor örült szenvedélytől elragadtatva, hirtelen magához ölelt és hosszan megsókolta. E csók felkorbácsolta véretem s felébresztett benuhá-

milyenné tudja varázsolni ezt az eddig színtelen, száraz, poros várost.

És ha a város előlár ebben a kérdésben, bizonyára követni fogják a bérházak lakói, akik — lehetetlen, hogy ne ragadják meg őket is a szép kultusza — virág díszrel szinezik a házakat s megszületik a bájos, a szép, a kellemes virágos Debreczen.

Hogy ez a munka mielőbb megvalósuljon, célszerű volna a szépművészeti-bizottság megalakítása, ami már igen sok városban megvan s amely tanácsaival, izléseivel, befolyásával segítségére lehet a hivatalos közegeknek és agitációjával az eszme sikerének.

A nagy és legnagyobb gondok mellett nem szabad elvetni ezeket a kicsinynek látszó, de nagyon érdemes gondolatokat, mert míg azok hivatottak nagygyá, ezek hivatottak széppé tenni Debreczent.

Az amerikai ujságíró.

Felolvasás a hírlapírásról.

Az American Woman's Club berlini helyiségében az ujjvilág két ieles hírlapírója felolvasást tartott az amerikai ujságírásról és a yankee hírlapíró természetrajzáról. William Will, a Newyork Times európai tudósítója a vérbeli ujságíró hivatásáról és kötelességeiről értekezett, majd áttért szorosabban vett kollégáira, az amerikai hírlapírókra.

A vérbeli ujságíró — mondta William Will — nemcsak pénzért dolgozik. Ha más pályán ugyanannyi energiát fejtene ki, munkájának financiaiis eredménye aránytalanul nagyobb volna. Van olyan ujságíró, akiben egy Moltke vagy egy pénzfeledelem képességei szunnyadnak, ám ő csak hivatásával törődik, más környezetben, más életviszonyok mellett boldogtalannak érezné magát. A dolog matériális oldala csak második, harmadsorban érdekli.

A felolvasó ezután azt fejtette, hogy a jó ujságíró képességének legelső kritériuma a finom szimat s a kellő érzék. Egyszer egy fiatal riporter Chicagóból különvonaton egy szomszéd városba utazott szerkesztője meg-

Gyapju szövetek legújabb kivitelben
Gyapju szövetek legnagyobb választékban
Gyapju szövetek legolcsóbban

Szigoru szabott
árak mellett
szerezhetjük be

WEISZ ADOLF
postókereskedőnél, Debreczen, Rossuth-u 1.
(Első takarékpénztár palotájában.)

bizásából, hogy egy tüzvészről riportot csináljon. Első sürgönye így hangzott:

— Megérkeztem. Itt vagok a tüznél. Mit csináljak?

A szerkesztő válasza ez volt:

— Siessen a tüzhöz s ahol a legforróbb a zsarátnok, ugorjék bele!

Ennek az embernek — folytatta William Will — nem volt érzéke, sem szimatia, sem tehetsége a zsurnalisztikához.

— Mi újságírók elsősorban „emberek” vagyunk! — szöjt a felolvasó s ennek bizonyosságául az alábbi történetet mondotta el:

Frederich Greenwood fiatal újságíró korában megtudta, hogy a kedive el akarja adni Suez-csatorna-részvényeit. Oroszország nyilván örömet megvásárolta volna a kedive részvételét e vállalatban, s ez esetben Anglia elveszti közvetlen összeköttetését Indiával. Ha Greenwood közlése értesülését, ez nyilván nagy anyagi és erkölcsi sikert jelent számára. Ámde mit tett a kiváló hírlapíró! Érintkezésbe lépett Disraelival s mielőtt a világ értesült volna a kedive szándékáról, Anglia már megszerezte az alkirály részét a vállalatban.

Érdekesen nyilatkozik Will az interviuról is.

— Az interviu amerikai eredetű. — mondá — de most már Európában is meghonosodott. Az amerikaiak szeretik, ha meginterjúvolják őket: az európaiak félnek az interviutól. Egy amerikai újságíró, aki Kruppot meg akarta interviuolni, azt a választ kapta, hogy Krupp az ágvui torkán át nyilatkozik.

— Egy amerikai színházigazgatót — folytatta a felolvasó nagy derűtlenség közben — a fürdőkádban interviuoltam meg, egy híres boxolót abban a pillanatban, amikor aléltan tápáskodott fel a porondról. Mark Twaint éppen masszírozták, amikor beszéltem vele. Cook doktort az ujjongó tömeg karjaiból ragadtam ki, hogy meginterviuolhassam.

Az amerikai sárga sajtó zsurnalisztikai elveiről is mulatságos történeteket mondott el Will William. Egy jingó újság ezt kábellezte londoni tudósítójának:

— Interjúold meg Viktória királynőt a huszadik század eszméiről.

Egy másik jingó lap ezt felelte tudósítójának, aki egy titokzatos ügyben semmit sem tudott kinyomozni:

— Ha nem tudta megcsinálni a riportot, irion legalább szenzációs részleteket.

Egy harmadik újság sürgős kábelteleggramban utasította európai tudósítóját, hogy küldjön az újévi számba érdekes interviukat a császárokkal (!), királyokkal, királynőkkel és a pápával (!) Amerika jóvőieről.

Debreczen tűzoltósága.

Hivatásos testületté kell tenni.

— Derék tűzoltóink.

— Derék mentőink.

Ezek a kifejezések szokták kisérni azokat a megemlékezéseket, amelyekben egy-egy valóban derekasan végzett munka után működésükről hirt szoktunk adni.

A közönség pedig a megnyugvás tudatával él, hogy vannak tűzoltóink, vannak mentőink, akikre mindenki, mindig számíthat! Tovább senki sem gondol. A közönség szinte köszönet nélkül veszi tudomásul működésüket, de a testületet alkotó emberek fáradságos munkájának értékelésére soha, vagy talán csak legritkább esetben gondol. Pedig e munka értékelésén sok mulik, majdnem minden.

Ugy a mentők, mint a tűzoltók testülete magán egyesülés. Debreczenben hivatalos, hivatásos tűzoltóság nincsen s a terhes szolgálatot, az életet veszélyeztető nehéz munkát, az élet- és vagyonmentés felelősségteljes nehéz munkáját e testületnek önkéntesei végzik. Szerencsére eddig olyan lelkiismeretesen, ambícióval és becsületesen, hogy munkájuk ellen kifogást tenni nem lehetett. A testület egyesje s annak vezetősége, különösen *Publig Ernő* parancsnok, a mentőknél *Burger Péter* dr. orvos önfeláldozó buzgalommal végezték önzetlen fáradozással a magukra vállalt munkát. De kérdés kap-e mindig Debreczen városában ilyen ambíciózus, derék munkásokat, akiket hivatásuk teljesítésekre nem kötelez semmi más mint az egyesületi tagság, mint az ambíció.

Ezek az emberek pedig ma a nagy, élet-

veszélyes munkáért, az ambícióért, azért, hogy rendes foglalkozásukat elhanyagolják napokra, kapnak összesen 60 koronát egy óra s emellett esetleg szidáson kívül semmit, még orvost és gyógyszerert sem, ha esetleg betegek lesznek.

Kétségtelen dolog, hogy ma beszélni sem lehet már arról, hogy vajon 60 koronából lehet-e megélni, vagy nem, hogy helyes-e ilyen dotációs emberekkel kezeltetni Debreczen város tűzbiztonságát, helyes-e és lehet-e egyáltalán 60 koronás fizetéseket adni, most, amikor tizkoronás napszámokért lehet csak munkást találni. Fejtegetni e kérdésekre, azokra feleletet keresni nem kell, mert a felelet maga tolakszík föl: nem.

Természetes, hogy ilyen fizetések mellett rendes hivatásos tűzoltóságot sem lehetne föntartani, de viszont tűzoltóságot így föntartani egyáltalán nem lehet. Ma a város a költségvetések és zárszámadások szerint a tűzbiztonság intézményeket egy 75.000 koronás alapból, 2 százalékos községi adóból és az ugynevezett Ökrös-alapból tartia fenn és évenként 34.000 koronát költ tűzoltóságra és mentőkre.

Mindez takarékosági szempontból nagyon szép dolog, ámde a fejlődő város fokozottabb tűzbiztonsági intézményeket követel, amelyeket akkor is meg kell valósítani, ha a községi pótagóból nem 2, hanem 4 százalékot kell is e célra fordítani. A fokozottabb tűzbiztonsági intézményt pedig egy városi hivatásos tűzoltószervezetben látjuk, amelyet a rendőrfőkapitány hatáskörébe és a rendőrség kebelébe kell beilleszteni. És éppen ez teszi aktuálissá fölszólalásunkat. *Rostás István* főkapitány éppen most dolgozza ki a rendőrség újjászervezésére vonatkozó javaslatát, ennek keretében, függetlenül és kérdéssel is foglalkozhatik s megvagyunk győződve, hogy amilyen kitünő érzéke van főkapitányunknak e kérdések megoldása iránt, a tűzoltóság és mentők vezetőivel egyetértően a legjobb megoldást fogja találni.

A tűzoltóság szervezését különben még egy körülmény sürgeti és ez az, hogy Debreczen városa most akarja létesíteni az önbiztosítást, amelynek céljaira a községi adót pótló alapból 500.000 koronát vesz föl kezdő-

gomból . . . Emberfölötti erővel bontakoztam ki karjaiból, eltasztítottam őt s az aítót gyorsan kinyitva futottam végig a folvosón, rohantam le a lépcsőkön, ki az utcára . . . Őrültként futottam a hideg éjszakában, a dermesztő szél jeges esőt csapdosott arcomba, ruhám, cipóm teljesen átázott, de mit törődtem én mindezzel? Ész nélkül rohantam előre, egyszerre csak valakibe ütöttem s erőtellenül rogytam a kövezetre. Pillanatra lehunytam szemeimet, de midőn ismét felnyitottam, fölém hajló arcot láttam, s vállamra egy kéz nehezedett. Jól emlékszem, ijedten ugrottam fel és sikoltottam. Ne, ne nyuljon hozzám! s tovább akartam futni, de ön, mert hisz ön volt az egyetlen barátom, karjaimnál fogva tartott s gyöngéden szólott: Ne féljen kisasszony, nem lesz semmi bántódása — e hang oly szelíd volt, hogy annak hatása alatt reszketve bár, de — maradtam. — Ön fázik, didereg, — szólott tovább — mily meggondolatlanság, ily könnyedén hazulról távozni, hol lakik? haza kísérem?

— Nem tudom — dadogtam.

— Hát hova akart menni?

— Nem tudom — volt újból a válaszom — és élettelenül terültem el a földön. Hogy meddig voltam önkívületi állapotban, nem tudom.

Midőn magamhoz tértem, barátságos szobában, hófehér ágyban találtam magam. Jóságos kinézésű ösz asszony ült mellettem. Ez az Ön drága édes anyja volt. Önök a szerencsétlen árvát lakukba fogadták, sohasem kérdezték, hogy s mint került a hideg téli

este az utcára? — Ön ezt sohasem említette — nagylelkűen cselekedett velem.

De Istenemre, ez utolsó órámban esküszöm, jószágokra nem voltam érdemtelen.

Mint megszerettem azt az édes, barátságos arcú öreg asszonyt. Mintha csak anyám lett volna, úgy tiszteltem, imádtam. Mennyi sok jóra tanított. Mily szonyu fájdalom dult keblemben, midőn jószágos arcán megfagyott a mosoly és szemeit örökre bezárta. Most is fülemben cseng a kis kápolna harangja és a zöreje, mit a koporsójára hulló rög okozott . . .

E vallomással tartoztam önnek, kinek oly hála és köszönettel maradtam adósa: hisz Ön volt azon egyetlen ember, ki igazi önzetlen baráti vonalommal viseltetett iránymomban. Ön volt az, ki a szerencsétlen elhagyottan könyörült és jelen álláshoz segítette. Siromban sem volnék nyugodt, ha azt tudnám, hogy Ön felőlem rosszat gondol, hogy én . . . de nem, nem, hisz sokkal jobban ismer, semhogylivesmit tételezne fel rólam.

Hogy miért válok meg az élettől?

Ha lelkiünk téveteg s támpontra nem talál, ha hitünk, bizalmunk és reményünk elhagyott, ha, amit szentnek gondoltunk, a porba hullott, s előtűnk az élet mi beccsel sem bír, vajjon érdemes-e avval még tovább is megküzdenuünk? Nem, nem! Nem érzek magamban erőt egy ily vigasztalhatlan élet elviselésére! Mig fiatal voltam, elég naiv voltam az emberek jólelkiségében hinni, de ma! undorral fordulok el az emberektől . . . Ne haragudjék kedves barátom e szigoru

szavakért . . . inkább saináljon, szánjon, hogy ily keserű tapasztalatokat kellett tennem . . .

Ma semmi sem szent és sértetlen . . . mindent, még a legszentebb érzelmeket, a szerelmet is piacra viszik . . . undorodom a világtól! e hízeltő, kéjes Babilontól! Fázom, fázom! megdermedt szívemet mi sem képes többé felmelegíteni . . .

Elő, elő, ti mult fájdalomak árnyai, foglaljatok helyet szívem közelében!

Rég volt, oly régen, talán nem is igaz, hogy őt megszerettem . . . Hogy s mint történt? . . . Agyam nem működik . . . szívem összeszorul . . .

A Kárpátok aljában, a fenyvesek árnyában találkoztam vele először. Csobogó forrás mellett ültem, könyvem a földön hevert, kezeim tétlen pihentek, s gondolataim messze-messze kalandoztak. Álmodozásomból kellemes rokonszenves hang riasztott föl.

— Kisasszony, e könyv Öné? A szél a lapokat messze elhordta. Összegyűjtöttem, azt hiszem, egy sem hiányzik.

Föltekintettem. Már nem fiatal férfi áll előttem.

— Köszönöm szives fáradságát válaszoltam — restelleném, ha e könyvből lapok hiányoznának, mivel az nem envém. Ismételen köszönet.

Reá néztem — tekinteteink egy pillanatra egymásba kapcsolódtak.

— De az az egy pillanat szerelmet, üdvöt és halált jósolt nekem . . . Ő hirtelen köszönt és eltávozott. Az nap nem láttam őt

Zacherlin

csakis üvegekben,

ahol hirdetések kifüggesztve



tökéül. Amidőn tehát a salát rizikóira akarja a tüzkárelleni biztosítást ellátni, nagyon is helyén való, hogy akkor a városban iól, tisztésesen dotált tűzörség, hivatásos tűzoltóság legyen. A költségek a mainak kétszerezésére emelkednek talán, de egy a hivatásos kötelezettség terhe alatt működő s minden körülmények között számba vehető testület áll rendelkezésre.

A mai fizetés mellett, a mai tűzoltóságot a terhes munkálatokra, tűzoltásra és mentésre felhasználni nemcsak nem emberséges, de nem is okos dolog.

HOGY GONDOLKOZIK a magyar nép?

Egy református lelkész levele

Kommentár nélkül adjuk le az alábbi levelet, amelyet F. Varga Lajos nagyrabéi lelkész írt s amely élénk világot vet az ellenzéki sajtó tárgyilagosságára, igazmondására és az igazi magyarság gondolkozására. A levél a következő:

Nagyrabé, júl. 26.

Igen tisztelt szerkesztő ur!

Izről-izig függetlenségi érzelmű voltam, vagyok és leszek. És soha azért tisztán függetlenségi lapot járni nem tudtam. Miért? Mert a természetem nem bírta bevenni azt a hangnemet, azt az irmodort, a melyet csupa merő pártfogultságból derürebörura használni szoktak.

Egy idő óta a Pesti Naplót járatom s olvasom a Budapesti Hírlap s Az Ujság mellett. Tisztára csak azért, hogy módom és alkalmam legyen többféle nézenvilágítás egybevetéséből leszűrni a magam higgadt, elfogulatlan meggyőződését.

Nos hát, a Pesti Napló kegyetlenül elfogult. Sok fejtetőre állított dolgot olvastam már hasábjain. A valósággal hadilábon álló híreszteléseket, mondásokat, kiszólásokat.

viszont. Másnap, midőn találkoztam vele, tiszteletteljesen köszönt, én, hogy-hogy nem, pirulva fogadtam. A következő napon egy ismerősöm által bemutatatta magát, s ettől kezdve hű kísérőm lett. Bár hova mentem, ő mindig rám talált s hódolatát mindenképen igyekezett kimutatni. Hogy jelenléte nem volt terhemre, miért is tagadjam? Első pilanatra megszerettem, s boldog voltam, ha közelében lehettem. Egész lényemet jóleső érzés: a szerelem szent heve töltötte be. Igen, igen, szerelmes lettem én, én, a gunvóló, ki eddig nem hittem ezen érzelmekben. De nem az a szenvedély járta át valómat, mely tüzként égeti szíviinket, s mely, amily gyorsan támad, ép oly hirtelen kialszik. Nem, nem! igazi, örökké tartó szerelem tartott fogva. Éreztem, vagy üdvöm, vagy halálom leszen. Ki tudná a boldogságot leírni, mely szivemben honolt, midőn kéz-kézben ültünk egymás mellett, vagy az erdők méla csendjében hallgatva sétáltunk? Mit is beszélünk volna? Van a szerelemnek ékebb szószója a szemnél? Ha tekintetünk egymásba kapcsolódott, megremegettem, s olykor szédülés környékezett. Napok, és napok teltek el — azt hittem, boldogságom örök! — mi csalódás! Mi rövid életű volt!

Egy fenséges reggelen avval állt elő, hogy sürgöny vétele következtében még az nap délután kell elutaznia. Kért, hogy menjek el még utoljára azon helyre, hol legelőször találkoztunk. Valami sajtósági seitem költözött szivembe — vonakodva bár, de engedtem kérésének. Szótlan ültünk a patlak partján. Fejemet hátrahajlítva néztem a lombsikátoron keresztül csillogó kék eget.

Ethikai érzékem nem egyszer kavardott föl, mikor például rendszeresen híresztelve magasztalta a Kovács Gyula örült merényletét, annak napról-napra közlésével, hogyan halmozták el a gyilkos indulatu ember klinikai szobáját virágokkal, a politikai rövidlátóság által rábeszél s ficamodott erkölcsi érzéssel bíró szavak.

A koalíció az én politikai eszményeimet sárba tiporta s azóta még annyit sem politizálok, amennyit eddig politizáltam: mert nyilvánvaló lett előttem, hogy szegény hazánk szegény népét csak nagy hanggal és orránál fogva akarják vezetni a zsirián élődjó urak (!?). Az utcai vásott gverekék szélső viselkedésével tetszelgő obstruktorok pedig teljességgel arról győztek meg, hogy azoknak az uraknak (!?) még intelligenciájuk sincs, nemhogy ethikai érzésük volna.

Hiába ír a Pesti Napló akármit, hiába deklamál még az ő „erélyes hangu.. Mezössy Béla is, így érzünk, így gondolkozunk mi szavak, ezek, akik magasabb ethikai nézőpontról figyeljük a politikai világ által felkavart szennyes hullámoknak a hőmőlygését.

Egykor — a koalíciós éra előtt — függetlenségi nagy eszméktől izzott kálmista lelkészi karunk s a környezetében élő magyar népiünk józan eleme undorodva látta s nézte már az obstrukciós vitézek (!?) korcsmia viselkedését s utcai hősködését. Azért a Pesti Napló et comp, hasztalan igyekszik mi előttiünk fehérre mosni a szerecseneket.

De nem erről akarok írni. Hanem arról, hogy a Pesti Naplóék szivéből és lelkéből — ugyan van-e még nekik pszichéjük? — a politikai mérég kiette már a tisztességes részvét föl és elismerése iránti nemesebb érzéseket is.

Julius 23-iki számában ugyanis a Pesti Napló politikai rovatvezetője „Tisza ismét beszélt” c. cikkéjét azzal vezeti be, hogy „Tisza István magához rendelte az ugrai kerület néhány száz lakóját s a jámbor parasztemberek előtt hosszú polémiát folytatott gróf Andrássy Gyulával” stb.

Tehát magához rendelte.

És ezt le bírták nyomtatni a Pesti Naplóék. Bizonyos, hogy a Pesti Naplóéknak fogalmuk sincs arról, hogy lehetnek, akik őszintén, szivből örvendenek annak, hogy Tisza Istvánt

Fenséges nyugalom vett minket körül. A patlak mormolása, a fenyvesek halk zugása, a szellő lágy érintése, mely gvöngéden csók-dosta arcomat, mámorba ringatott. A fűszálak sugdosva integettek egymásnak jobbra-balra hajladozva. Fű, virág, bűbájos illatot lehelt, melybe reitélyesen vegyült a föld párázata, mint egy titkos szerelmi sóhajtás hallani nem, de érezni lehetett. Ez mind, mind oly zsonditólag hatott idegeimre, hogy szememet lassan lehunytam. Mily véghetetlen bolog voltam! — — — Egyszerre csak egy kar fonódott derekam köré, a távolból e dal-lam hallatszott hozzánk:

— Csókot csókra édes.
Fonj karoddal át;
Akkad mint a méz oly édes.
Hogyha csókot ad.
Bimbóból kipattan
Egy kicsiny virág —
Ajkadból, ha csókia csattan:
Egy egész világ. —

Megborzongtam — — szememet felnyitottam. Ó felém hajolva, s én, félig öntudatlanul húzódtam hozzá közelebb s végül — ajkaink egy hosszantartó csókban forrtak össze — — —

Kéjes zsihongás járta át tagjaimat, s szédülve omlottam karjaiba. Szerettem volna, ha e pillanat örökké tartott volna. Remegtem, féltem és mégis boldog voltam. — Mit után mámoromból magamhoz tértem, ijedten szabadítottam ki magam az ölelő karok közül s zokogva ugrottam fel. Oh jaj! kiáltottam és futni akartam.

megóvta a Gondviselés egy örült ember gyilkos golyójától. S lám, a Pesti Naplóék hírlapírói pennája arra való, hogy a legnemesebb, legtisztább keresztvéni érzéstől áthatott emberek intencióját a legdurvábban, urbi et ori meggyanusítsa.

A Pesti Naplóék nyilván nem ismerik a tisztességes hírlapírók egyetlen egy paragrafusból álló szent parancsát: *Ne hazudj!*

Nohát, tudják meg Pesti Naplóék, hogy akiben van egy mákszemnyi nemesebb érzület, örült és hálát adott Istennek, hogy annak a boldogtalan politikai strébernek a herostatesi munkája nem sikerült. S tudják meg, hogy százezrek vagyunk, akik Tisza Istvánt őszintén nagyrabecsüljük, tiszteljük, szeretjük, ha nem imádjuk is úgy, mint Pesti Naplóék például Justh Gyulát. S tudják és értsék meg Pesti Naplóék, hogy akik elfogulatlanul éreznek Tisza István iránt, azokat nem kell kirendelni arra, hogy szerencsés megszádulása alkalmából örömmérésüknek adjanak előtte kifejezést.

Én távol esem az ugrai választókerület-től, de tudom érteni ottani magyar véreim szíve sugallását. Tudom, hogy nem rendelő szóra, hanem spontán elhatározásból tették, a mit tettek. S tudom, hogy azoknak a jámbor parasztnak (bezzeg jámbor parasztnak most, ha a Kovács Gyula cellájába hordták volna az illatos virágcsokrokat, akkor egálább is „hazánk színe-virága” lettek volna a Pesti Naplóék tolla hegyén), tehát azoknak a jámbor parasztnak az ajkára a szívek tilt ki, mikor július 21-én Geszten hálát adtak az Istennek, hogy Tisza István életét megtartotta.

Mert azok a jámbor parasztnak velünk együtt tudják értékelni Tisza Istvánt és azok a jámbor parasztnak velünk együtt még keresztvének, akiknek van érző szívek, van nemesebb lelkők, nem úgy, mint Pesti Naplóéknak és — még az országházában is — csak fitymálni, siponni s trombitálni tudó éretlen, kölyök politikusoknak.

Még csak egy pár szót.

Ne gondolják Pesti Naplóék, mintha az ugrai választókerület polgárainak fogadatlan prókátora gyanánt vagy feltűnési viszketegségből írnám e sorokat.

Azonban ő gvöngéden megfogta kezem s halkán mondta. Egvetlen boldogságom, mindenem, jegvesemet csak szabad megcsókolnom?

— Én — — jegvese? — rebegetem.

— Nos, a mai naptól fogva igen. Hisz szeret, hát mi gátolná, hogy az én kis aranyos feleségem legyen? Avval ismét átölelt és megcsókolott.

Tehát most már menvasszonva voltam! Mint tervezgettük iövönket, Jövönket? A nyomorult!! Elhitette velem, hogy nőül veszi persze azért, hogy most már szabadon eső-kollhasson. Én balga, hittem neki — s türetem csókiait s öleléseit. Ki hitte volna, hogy ily alávaló jellemtelen legyen? Mint égetnek e csókok, csak le tudnám arcomról és ajkamról törölni. — — —

Elutazott. Bucsunk rövid volt. Hisz a legközelebbi boldog viszontlátás reményét hagvta szivemben. Igérte, hogy két hét múlva látogat meg itthon s akkor tartunk meg elfegyverszünetet. A két hét eltelt és — ő nem jött. Levéllel mentette ki távolmaradását. Ez így ment heteken keresztül — levelei s iövő boldogságról szóltak és biztattak, hogy nemsokára itt lesz az idő, midőn egybekelhetünk. Türelmesen vártam. Biztam szavában. Utolsó levelében jelezte, hogy három nap múlva érkezik s akkor — igen — akkor. — — —

Bár ne értem volna meg e napot!

A nyomorult bevallá, hogy zilált anvagi viszonyai folytán, néhány hét előtt kénytelen volt érdeklázasságot kötni.

Hogy e szavak minő hatással voltak reám, leírni képtelen vagyok. Szótlan, tágra

Fehérneműt, csipkefüggönyöket, női blousokat legszebben tisztít

Piacz-utca 42. sz. (Lamprecht palota).

Arany János-utca 16. sz.

FEUERSTEIN

mosó intézete Piacz-utca 63.

Telefon szám: Főútlelet 11-57. sz. Flókútlelet 732. sz.

Oh nem! De annyi politikai huncutériát talált már elébem a Pesti Napló, hogy undoromat a fentiekben okvetlen ki kelle öntenem.

Távolról sem hiszem, hogy igénytelen soraim megihletik Pesti Naplókat s másnémi magatartásra bírják. Jól tudom, hogy Pesti Naplók haladni fognak tovább is abban az irányban, melyben idáig érvényesíteni igyekeztek roppant pártatlanságukat s hírlapírói zseniáltságukat s hirdetni fogják, hogy velük érez, velük gondolkozik olvasóiknak százezre. Hát csak higgyék.

Ezek a sorok tiltakozni fognak e hitük ellen ad secula seculorum.

F. VARGA LAJOS
nagyrabéi ref. lelkész.

Késedelem egy telekvételnél

Elszalaszt a város egy kedvező alkalmat

A napokban foglalkoztunk a Piac-utca 60. számú ház megvételének ügyével abból az alkalomból, hogy a kérdéses telket egy konzorcium szerezte meg, illetve, hogy a megtartott ingatlan árverésén ez a konzorcium lett a legtöbbet ígérő. Megirtuk, hogy e hó 31-ig szól a határidő, amely alatt utóajánlatot lehet beadni s így a városnak módjában van most méltányos áron megszerezni.

Ismétlésekbe bocsátkoznánk, ha újból hosszabban rámutatnánk arra, hogy erre a telekre a városnak szüksége van, azt meg kell szereznie, ott utcát kell nyitnia. Most már nyíltan megírhatjuk ezt és nyíltan bevallhatjuk a város is, mert hiszen a spekuláció kizártnak tekinthető. A városnak csak utóajánlatot kell beadnia, amely méltányos ár kínálása mellett bizonyosan sikerre is fog vezetni. — A tanácsnak e telek megszerzésére meg is van a közgyűléstől a fölhatalmazása, a főügyész már tárgyalta a szomszédakkal és így a tanács tisztában van azzal is, hogy az

nyílt szemekkel bámultam reá. Minden elsőként előttem és élettelenül terültem el a padozaton. Egy kéz érintésére csakhamar magamhoz tértem. Mellettem térdelt, arcomat csókokkal árasztotta s halkán suttozta: Édesem, miért ezt annyira szívére venni? Mit tesz az, ha van is feleségem? Mi azért szerethetjük egymást és boldogok lehetünk.

Iszonyattal taszítottam őt félre, egy pillanat alatt talpon voltam és kiáltottam: Ne nyúljon hozzám, ne érintsen! Távozzék azonnal! Nyomorult, mit képzel felőlem?! Ily ajánlat nekem!!

Zokogva emeltem két kezem arcomhoz, de ő nem távozott, hanem ismét megszólalt.

Marletta, ne legyen gyermek, legyen józan és figyeljen ide. Én magát el nem vehetem, maga szegény leány, nekem vagyon kell, ha nőmtől elválok, az egvértelmű a koldusbottal. Tehát ne akaratoskodjék, én magának jó módot teremtek, csak szeressen tovább.

— Elég! — kiáltottam vadul forgó szemekkel s györsz mozdulattal arcul ütöttem. Azonnal távozzék! Kinyitottam az aítót.

Ő sápadtan támolgott ki s én? Bénultan álltam egy helyben — Szívemben mély űr támadt, fejem égett és zuzott — gondolkodni képtelen voltam. — Szemeimbe nem jött könny. Fájdalmam néma hangtalan. Váratlanul ért e csapás — Bár halt volna meg, úgy szívemben emléke tisztán élne, de így?? Undor fog el, ha reá gondolok. Hát mi vagyok, hogy velem így mert bánni? Azon személyek közzé tartozom, kiket csak szeretni szabad, de feleségül venni? — Nem hitvallásom: törvény a szerelem, de a szerelem nem törvényes, Olyannak nézek én ki, kivel így lehet elbánni? — Jai, százszor is jai nekem! — — —

utcanyitás e részen mennyibe kerül a városnak.

Röviden — még ha ismétlést mondunk is — rá kell mutatnunk arra, hogy a kérdéses telken meg kell nyitnia az utcát. Először, mert arra az utcára a forgalomnak a parallel utcákba való levezetése miatt okvetlenül szükség van, másrészt soha kedvezőbb konjunktúrák között utcanyításra szükséges telket a város meg nem szerezhetett. Rá kell mutatnunk arra, hogy az utóajánlat utján leendő megszerzés esetén tetemes illetéköszeget takarít meg a város, mert az új tulajdonos a város lesz s így nem kell egy közbeeső tulajdonostól való vétel esetén az átírási illetéket fizetnie.

És végül még egy szempont diktálja a tanácsnak, hogy egy utóajánlattal szerezze meg a Piac-utca 60. számú házat. A volt tulajdonos ugyanis két évi huza-vonáért, a mely őt erősen megkárosította, majdnem fönkretette és addig vitte a dolgot, hogy az ingatlan árverés alá került, tudvalevően kártérítési pert indított Debrecen városa ellen.

Nem tudjuk, hogy a közigazgatási labirintusban húzódnak-e egy ügy, egy ilyen ügy évekig, de lehet, hogy sokszor az igazságot fojtogató kacskaringós szakaszok közt olyan is van, amely ezt lehetővé teszi, vagy épen elrendeli. De emberi laikus észszel lehetetlennek tartjuk, hogy a köz, egy erkölcsi testület, a város, egy Debrecen, egy magános érdekeinek ilyen erős megsértését tűrje, vagy lehetővé tegye. Ugy látjuk tehát, hogy a kártérítési per kimenetele nagyon kétséges, a minthogy minden per kétséges s így a városnak is sokkal jobb, ha e per lefolytatása nélkül intézheti el az ügyet. Már pedig bizonyos, hogy a régi tulajdonos, akinek az az érdeke, hogy bírói árverésen bár, de ingatlan magasabb áron keljen el, szívesen hozzájárul a kártérítési per visszavonásához, ha látja, hogy a város méltányos árral szerzi meg utóajánlatban az ingatlant. E magasabb ár is, mindenesetre előny a régi tulajdonosra s minden valószínűség amellet szól, hogy ez előnyért eltekint a kártérítési pertől, ami az utóajánlat vételének egyik föltétele is lehet.

Az azonban bizonyos, hogy a város mint erkölcsi testület, a kiéheztetés tönkre tevő

Egyedül ülök kicsiny szobámban, köröttem néma csönd honol. — — — Erzelmeim, melyeket kifejezni nem tudok, vonulnak át, elszorítva, megindult szívemen. Szürke, szürke minden köröttem. Szürke az égbolozat, szürke a föld — — — mindenre sötét fátyol borul — — — a reménynek a legesekélyebb fényugara sem hatolhat át e kétségbevitő sötétségen — — — Szobámban ülök, némán, egyedül — — — el-eltűnök a közelmúlt fellett — — — gondolataim azonban szüntelen vissza-visszaszállnak Ő hozzá.

Megszűnök gondolkodni — — réveteg szemekkel bámulok a semmisségbe — — lelkeimre lehajoló, fárasztó köd nehezedik. Szobám árnyékkal telik meg — — — mint félek tőlük — — — és hogy közelednek felém, kitárik karjaikat — ölelésük fojtó, csókiuk mérges, leheltetik gyilkoló! — Ne kísértsetek még most is ti rémek — — —

El, el veletek!! Hiába számírózom őket, egyre köröttem zsongnak, bonogtak — — — de, ni, ni, egy kiválik közülök s mind jobban közeledik — — — Eljöttél te is? Gyöngyörködni akarsz kinomban?

Még most is csábítani akarsz! — — — Nézd és bámuld, hogy egy balga leány, ki benned hitt és remélt, mint emeli szive fölé a fegyvert. Nézd, mint csillog az acél, a ravas már felhúzza — csak egy nyomás és vége mindennek — — — megszűnik e bohó szív szeretni — — — nem fog fájni semmi többé — — — mily édes lesz a föld alatt pihenni, mily boldog a tudat, hogy ott nem fog zavarni senki-senki sem, — — — Nem, nem tudom tovább — kezem reszket, szememre sötét fátyol borul — nem szabad elérzékenyednem, ma erősnek kell lennem — — — Ég velem!

utján nem járhat, amikor egy föltétlenül megszerzendő ingatlanról van szó. Ezt megteheti egy telekkupec, de nem Debrecen városa. Az általunk említett módon egy méltányos árral bíró utóajánlattal minden előnyt kihasználhatja még a város, amely ez esetben erkölcsi kötelezettségének is eleget tett és a város érdekeit is a legjobban megvédte.

De sokáig habozni nem lehet, az utóajánlati idő két nap múlva lejár.

Községi takarékpénztár

Tanulmány

Irtta: Wolff Zsigmond.

Debrecen városa már évek előtt elhatározta, hogy községi takarékpénztárt létesít, amelynek révén nemcsak hasznot tud elérni, de azt a rendelkezésre álló nagy anyagi és erkölcsi tőkék segítségével a város közigazgatási életében is jelentős tényezővé tennék. A határozatot azonban a miniszter mindeztideig nem hagyta jóvá. A határozat a belügyminisztertől az igazságügyi miniszterhez, onnan a pénzügyminiszterhez került, akinek véleményétől függ a kérdés eldöntése, ha egyáltalán eldöntést fog nyerni. Legutóbb ez év februárjában a polgármester sürgette is az ügyet, de annak elintézését elérnie nem sikerült, mert az ellenzék mindent megakasztó romboló munkája ezt a kérdést is hátráltatta.

Erről a fontos kérdésről irt igen érdekes cikket Wolff Zsigmond pozsonyi közigazgatási író, akinek sorait itt közöljük:

Ezelőtt valami négy évvel Budapest fővárosa községi takarékpénztár létesítését határozta el. Példáját több vidéki város, köztük Pozsony és Debrecen is, követte. A határozat és az alapszabályok fel lettek terjesztve a miniszteriumnak jóváhagyás iránt. De érdemleges elintézés az ügy mai napig nem nyert, Tanulmányozás alatt van és az előreláthatólag még jó ideig el fog tartani.

Tudomásom szerint a miniszteriumban a községi takarékpénztárak létesítése ellen többféle aggály merült föl. Alakilag azt fogásolták ki, hogy Budapest fővárosának alapszabálytervezete, mely után a többi kérelmező város, Pozsony és Debrecen is, indult, igazgatóságot és felügyelő bizottságot statuált, holott egyéni cégnél ilyen szervezetnek nincs helye. És ebben igazuk van.

Érdemileg azon aggály merült fel, hogy a tervezet nem szorítkozik tisztán takarékpénztári hatáskörre, hanem a banküzlet összes üzletágait a messzemenő határig karolta fel. Továbbá, hogy a város a községi takarékpénztár minden kötelezettsége iránt szavatoljon, mi az adózókra nézve nagy veszéllyel van összekötve.

Ami a hatáskört illeti, nagyon nehéz meghatározni azon határt, hogy hol végződik a takarékpénztár hatásköre és hol kezdődik a banké. A praxis mutatja, hogy oly intézetet, mely tisztán betétek gyűjtésével foglalkozik, nagy veszteségek érték, míg más intézet, a mely p. o. ipariális alapításokkal, tehát rizikós üzletekkel foglalkozik, nagy nyereségre tett szert.

Németországban és Ausztriában is felmerült a terv, hogy a takarékpénztárakat kötelezni akarják, a betétek bizonyos jelentékeny részét állami járadékban elhelyezni. — Ez a terv nagy ellenszenvet szült. Nálunk, a hol szintén ilyesmire gondolnak, a takarékpénztárak helyzete ezáltal kedvezőtlennek alakulna. Valamikor, amikor a magyar járadék hozott 7—8 százalékot, a takarékpénztárak a járadékban elhelyezés által szép nyereséget bírtak elérni. Ma a járadék hoz 4 és fél százalékot, a betétért fizetnek minimum 4 százalékot, az adó (az új adótörvény szerint) lesz 5 százalék, vagyis 20 fillér, maradna tehát 30 fillér nyereség (a költségeket nem véve tekintetbe), amelyből az intézet megélni alig bír. Intézetek, melyek tisztán a takarékpénztári üzletágakra szorítkoznak, csak ott bírnak elég jó eredményeket elérni,

ahol a betéti kamatláb nagyon alacsony. Ez hazánkban, ebben a tökeszegény országban, még jó ideig el nem érhetjük. Van ugyan nálunk is elég virágzó takarékpénztár. De ez mind rég létező intézet, mely a sok éven át gyűjtött roppant tartalék által nyerte el jó pozícióját.

Ami az aggályt illeti, hogy a város szavatoljon a községi takarékpénztár minden kötelezettségeért, ezen aggályt maide nem megszégyenítő. — Ausztriában minden kis városkában, de sőt némely mezővárosban és faluban is van községi takarékpénztár és többnyire elég virágzó, a városkának vagy a községnek kulturális, egészségügyi és szépítési szempontból nagy előnyöket nyújtó. — De abban kételkednek, hogy vajon Budapest fővárosa képes lesz-e a községi takarékpénztárt jól és biztosan vezetni.

Nem akarok az osztrák nagy városokra Prágára, Grázra, Reichenbergre hivatkozni. Hanem kisebb helység példájával állok elő. Az Ober-Hollabrunni (ki hallotta már ezt a nevet?) községi takarékpénztárnak 1910. évben elért tiszta nyeresége volt 148.150 korona. Egyebek közt a takarékpénztár a városkában létesített ajándékképpen vízvezetékét félmillióért. (Forintban vagy koronában, azt nem tudom.)

Igaz, hogy valami tulságos reményeket — legalább is a kezdetre — a takarékpénztárak létesítéséhez fűzni nem szabad. De lassan fejlődhetnek és tekintve a városok folyton nagyobbodó szükségleteit, idővel áldásos működést fejthetnek ki. A linzi takarékpénztárba első napon 80 forint betétet hoztak és ma nagy, virágzó intézet.

A fővárosi kereskedelmi testület mult évi jelentésében foglalkozik a községi takarékpénztárak kérdésével is. Odakonkludál, hogy szemben a tagadó állásponttal, melyet a miniszteriumban a takarékpénztárak ügyében elfoglalnak, legjobb volna, ha a városok a takarékpénztárt részvény-társulati alapon létesítik. Ebben a formában a miniszterium nem tarthatná fenn aggályait, mert a város csakis a részvénytőke erejéig szavatolna. Másrészt pedig a kereskedelmi vezetés is biztosítva volna. De az is igaz, hogy részvénytársulati alapon már nem volna meg a tiszta községi jelleg, még akkor sem, ha mind a részvény a város birtokában van. És talán nem is volna meg annyira a bizalom és a rokonszenv.

A debreceni Kossuth szobor

Intés alatt a mellékalakok

Tudvalevő, hogy a debreceni Kossuth-szobor fölállításának idejét ez év őszi hónapjaira állapították meg s a szobrot Margó és Pongrácz szobrászművészeknek ez év szeptemberére kell szállítaniok.

A szobor kérdésével azonban még sok elintézetlen dolog van összefüggésben, többek közt a szobor helyének kijelölése is, amelyet a Kossuth-szobor bizottság öszre halasztott el, amikor favázás mintával tesznek kísérleteket, hogy melyik hely felel meg legjobban a szobornak.

De elintézetlen kérdés még az is, hogy miből fogják fedezni a szobor készíttetés és fölállítás tulkiadásait, amelyek hozzávetőleges számítás szerint meghaladják a 20000 koronát.

Mindezek a dolgok szeptemberben hamarosan elintézendők s elintézendő egyszerű mind az Egyház-tér, illetve a Piac-utca templom előtti részének rendezése is, hogy a szobornak környéke méltó formát nyerjen.

A napokban ijesztő hír érkezett a fővárosból, az ugyanis, hogy a Haraszi József és társa cég ércöntődjében, ahol a debreceni Kossuth-szobor alakjaiak öntése készül, nagy robbanás történt s a tűzben és a robbanás

okozta rombolásban a műhelyben igen sok kár történt.

Fővárosi munkatársunk e hirre fölkereste Haraszi József ércöntőt, aki az ez irányban hozzá intézett kérdésekre megnyugtató választ adott.

Elmondta ugyanis, hogy az öntőben történt robbanás nem volt oly nagy mértékű, amilyennek a fővárosi lapok azt megírták.

Történt ugyan pár nap előtt egy kisebb benzínrobbanás a műhelyben, ez azonban semmiféle kárt nem tett, tehát a készülő debreceni Kossuthszoborban sem és ez a robbanás nem lesz behatással nem a szobor készítésére, sem felállítására. Azt is elmondta még Haraszi József, hogy a főalak már régen készen van s most az egyik csoportozatot öntik, amellyel félig szintén készen vannak. A másik csoportozat mintáját még nem kapták meg a tervező művészektol.

UJÍTÁSOK

a közös hadseregben és a honvédségnél

Az új véderőtörvény és a katonák

Az új véderőtörvény erősen érinti a hadsereget, mert a törvény végrehajtásával nagy és gyökeres reformokon megy át az egész véderő. Miután pedig a javaslatok Ausztriában is törvényerőre emelkedtek az átalakítást azonnal megkezdik s a legközelebbi négy év alatt teljesen új képe lesz a hadseregnek. Egyik legfontosabb intézkedés hogy helyőrségek és a katonák száma jelentősen szaporodott a városokban. Mindenekelőtt változás lesz a közös ezredeknél.

A közös gyalogezredek a jövőben három zászlóaljából állanak. zászlóaljánként egy gép fegyver-osztaggal. A legénység létszámát némileg növelik, mert az iparosok a jövőben nem tartoznak a századok békelétszámába. Sokszorosan nagyobb változások ígérkeznek a honvédségnél.

A honvédség átszervezése folytán a honvédkerületek teljesen hadosztályvisellegűek lesznek, ami a kerületi székhely katonai jelentőségét növeli. Most 12.500 legényt soroznak be a honvédséghez évenként. Az új javaslat ezt a létszámot a kétszeresére, vagyis 25.000 emberre emeli s ennek a révén növelik a gyalogság, valamint a lovasság állományát, kifejlesztik hadosztályokká a honvédkerületi parancsnokságokat és létesítik a honvédtüzérséget és honvéd-utászcsoportot.

Tudott dolog, hogy a honvéd gyalogezredben ez idő szerint az állomány nagyon kicsiny, ami egyfelől megnehezíti békeidőben a kiképzést, másfelől meglasztja az átmenetet a békeállományból a hadi állományba s ezzel károsan befolyásolja a honvédség harci készségét. A honvédelmi kormány arra törekszik, hogy a honvédséget kicsiny kereteiből elsősorban csapattá felelessze, amelynek jövőre ugyanolyan harckészsége legyen mint a közös hadseregnek. A honvédségnél minden kerület szekerész csapatot is kap, aminek természetesen székhelye a kerületi székhely.

Az új szervezettel a honvédlovasság átszervezése is megtörténik. A kicsiny békeállomány megnehezíti a kiképzést. Ez oknál fogva a honvédhuszárság svadronjait megnövesztik ötvenről legalább 100 lovasra s így a huszárlaktanyákat is ki kell bővíteni, annál inkább, mert a huszárezredek mindegyike négy fegyverosztágot kap.

A teljes önállósítás céljából minden honvédhadosztálynak meg lesz a salát utász formációja is, még pedig minden hadosztály alighanem honvéd-utászzászlóaljat fog kapni három-három századdal, amelyek közül

az egyik a távirati szolgálatot, a másik pedig a technikai szolgálatot fogja teljesíteni.

Mindezen viszonyok a gyakorló terek rendezését is szükségessé teszik.

A korán vénülő nők.

*

Az a tény, hogy azok a nők, akik ipari munkával foglalkoznak, vagy valamely hivatalban töltik fiatal éveiket, hamarabb megvényülnek mint azok, akik férfihez mennek és a nyugodt családi életet élék, állandóan foglalkoztatja az orvosokat. Számos országban, ahol megíavították a munkások viszonyait, redukálták a munkaidőt, azt tapasztalták, hogy a pultok mögött álló nők, a szabóműhelyben, az írógép előtt vagy a telefonkapcsoló-tábla előtt görnyedő hölgyek változatlanul rohamosan hervadnak. Egy londoni orvos, aki hosszabb idő óta foglalkozik ezzel a figyelemreméltó, rendkívül érdekes jelenséggel, egy előkelő angol lapban cikket írt a nők gyors vénüléséről. A közlemény azzal az érdekes meglepetéssel szolgál, hogy a munkásnők nagyobb részét saját magukat hibáztathatják időelőtti hervadásukért. — Az orvos ugyanis számos iatái munkásnőt és hivatalnokleányt kísért állandóan figyelemmel a Cityben, London legforgalmasabb üzleti negyedében. Különösen az étkezésnél és a napi sétáknál figyelte tüzetesen őket és arra a tapasztalatra jutott, hogy a leányok h. taságból, vagy könnyelműségéből ugyolyván kivétel nélkül elhanyagolják a táplálkozást.

A déli üzleti órákban van a legnagyobb forgalom és emiatt igen rövid az az idő, amelyet a leányok étkezésre fordíthatnak. Ezért azután a rendszerint távol lakó alkalmazottak nem mehetnek haza és csak a magukkal hozott villásreggelit falatozzák a félórás szünet alatt. Igen sokan vannak olyanok is, akik takarékoságból, vagy ostoba gvermekességből csak egy pár darab süteményt, cukrot esznek és az így elaltatott, de ki nem elégitett gyomorral huzzák ki estig. Egészen természetes, hogy az egész nap folyamán tartó munka alatt ez a táplálkozás nem kielégítő: az ilyen formán élő szegény leány valóságos rablógazdálkodást folytat az egészségével, a szervei ellenállóképességével és az idegeivel. Igaz ugyan, hogy a bőséges ebéd sem valami egészséges, mert a rövid pauza után ismét komoly munka következik. Már pedig a nehéz ebédek után bizonyos nyugalmat igényel a test. De a munkásnők nem igyekeznek bizonyos könnyű és tápláló étkeket magukhoz venni. Sőt ellenkezőleg, még a meleg ételéről is teljesen lemondanak. Még szomorubb, hogy a leányok legnagyobb része nem vesz magához egészséges éselegendő táplálékot reggel, mielőtt munkába indulna. Ha valaki egész nap dolgozni akar és délben csak egy hideg villásreggelit fogyaszt, reggel pedig egy csésze teát vagy kávéét iszik süteménnyel, akkor egészen nyugodtan elmondhatjuk, hogy nagyon, nagyon rosszul táplálkozik és elégtelen az amit fogyaszt. A hölgyekhez különben kérdést intézett az angol orvos és a következő feleletet kapta:

— Mi gondoltunk arra, hogy reggel több táplálékot kellene magunkhoz venni, de nem ehetünk többet, mikor egyáltalán nem vagyunk ilyenkor éhesek.

Azért azonban szintén magukat okolhatják, mert a fiatal hölgyek tulnyomólag későn kelnek, gyorsan és kapkodva öltöznek s a hálósobából nyomban az ebédlőbe mennek, még álmosan és keserű szájjal ülnek a reggeli elé. Ennélfogva tehát nem csoda, ha nincsen étvágyuk.

Ha a dolgozó nők elhatároznák, hogy egy félórával korábban kelnek, ha egy negyed-órát pihentetnék a testüket és csak újságot olvasnának, elrontott étvágyuk nyomban helyreállana és maguk is vágynának bőségesebb táplálkozás után. De természetesen akkor sem kávé és teát kellene inni szegényeknek. Legkitünőbb egy tányér árpakása levest fogyasztani, aminek Amerikában, a praktikus táplálkozások hazájában nagy divátja is van. Ehhez azután sonkát és tojást kell fogyaszt-

tani. A reggelit befőtt, lekvár vagy gyümölcs fejezi be. Ifjúságuk teljességében és erejük legerősebb virágzásában hanyagolják el éppen a nők a táplálkozást. És pedig nagyobb mértékben, mint ugyanezen korban levő férfiak. Mert nehéz elképzelni ugyebár, hogy egy fiatal munkás egy pár süteményhez folyamodjék délben az éhsége csillapítására. A megfeszített munka, a rossz táplálkozás végre is felemésztí a leány ifjui erőit és elsorvasztja. A gyomor szükségleteit nem lehet édességekkel elaltatni.

Ezzel szemben a családi háznál élő nő korán kel. Mielőtt reggelizne, még a háztartás gondjaival kénytelen végezni. Dél előtt világszép reggelit vesz magához, vagy ha ezt nem teszi, főzés közben kinéz a konyhára, kóstolgat és izes falatokat eszik. Délben családi körben, jó hangulatban és nyugodtan étkezik, ebéd után pihen és délután uszónázik. A jól tápláltsága tehát minden körülmények között biztosítva van. Már most azt kell tudni, hogy mit is jelent fiatalnak maradni? Minden egészséges nő, aki nem dolgozik túlságosan sokat, nem szenved nehéz gondoktól és kielégítően táplálkozik, családi életet él, kellemes és többé-kevésbé telt formákra tesz szert. A nyugodtan élő hölgyek sokáig megtartják formáikat, az arcuk üde és kellemes marad, mert az életnek bőségesen keringenek testükben és mindig elegendő táplálékkal látják el idegeiket, szerveiket. A rosszul táplálkozó és sokat dolgozó nő nagy energiakifejtése pedig éppen az elraktározott nedveket használja fel. A formák tehát nem alakulhatnak ki, vagy ha már kialakultak is, nem tarthatják meg üdeségüket. Ezért azután a munkásnők és gyengén táplálkozó leányok elvesztik testük és formáik ruganyosságát, az arcuk üdeségét és innen van az, hogy hamar vénülnek, gyorsan elveszítik ifjúságuk vonzó varázsát.

Gyilkos viharágyu

öt ember tragédiája

Nagyváradról jelentik a következő borzalmas eseményt:

A Wirth és Umlauf bécsi cégnek a Nagysötétágon levő szőlőjében Farkas Gábor vincellér kezeli a viharágyut. Tegnap nagy esőzés volt s ezért működésbe hozta a gépet, a melyet külön barakk helyiségben kell tartani, ahová másnak, mint a kezelőnek tilos a bemenet. A vincellér odahívta a munkásleányokat, hogy nézzék a viharágyu működését.

Behúzódott az ágyubarakba négy fiatal leány, a vincellér 10 kiló puskaporral töltötte meg a mozsarat, lövöldözni akart tovább is a felhőkre. A leányok kíváncsian nézték az ördögös szerszámot.

Farkas Gábor meggyújtotta a kanócot és a következő pillanatban irtózatossá dőrejeszkettette meg az egész Nagysötétágot. — *Felrobbant a 10 kiló puskapor és a közelben állókat magával röpitette a levegőbe.* Valami rettenetes kép következett, örült sikoltással *öt élő láklya szaladt esztelenül a szőlőben.* A négy szerencsétlen leány és a vincellér teljesen összeégve, ruhátlanul fetrengett csakhamar a földön.

Ruha nem maradt a testükön. Hajnak sehol semmi nyoma, a testbőrük fekete és összepörkölődött, a leányok melle leégve. — Nyögnek, jajgatnak mind az öten.

Az áldozatokat, akik a következők: Farkas Gábor 35 éves vincellér, Balogh Julianna 18, Balogh Borbála 15, Nagy Julianna 17 és Serbán Juli 15 éves leányok, bevitték a kórházba, ahol *Fráter* Imre dr. igazgató-főorvos és a segédorvosok azonnal kezelés alá vették az összeégett áldozatokat, azt mindjárt megállapították, hogy *mind az ötnek a*

sebesülése haldos, mert nem maradt a testükön égés nélküli felület, sőt a bőrük valóságosan lehámlott és fekete az egész testük. Megrázó kép. A négy fiatal leány és a vincellér testét csillapító szerrel kenték be és a testüket bekötötték fehér lepellel. Semmi nem látszik ki, mint a szemüknél és orruknál egy-egy fekete pont.

Az első segély megadása után a rendőrkapitány, aki már előzőleg értesítette a kir. ügyészséget és a vizsgálóbíró az esetről, kérdéseket intézett a szerencsétlenekhez.

A haldoklók ekkor öntudatnál voltak. — Farkas Gábor vincellér azt mondta, hogy a fojtás rossz volt és a kanóc ezért gyújtotta fel a puskaport. A leányokat is kihallgatta a rendőrkapitány és az a valószínűség merült fel, hogy a vincellér a titlalom ellenére cigarettázott, az égő gyufa vagy cigaretta beleesett a mozsárba és így történt a robbanás.

Szomorúan érdekes, hogy az öt áldozat ruhájából a robbanás mindössze egy bőrvet hagyt meg az egyik leány derekán, a ruha leégett róluk teljesen.

MENYASSZONY a rendőrségen

Esküvő azonnal vagy nincs házasság

Nagyváradról jelentik a következő tragikomikus esetet:

Tegnap délelőtt és délután nagy „családi” jelenetek látszódtak le a rendőrségi épület falain belül. Megjelent egy menyasszony va főkapitányságon és nem követelt kevesebbet, minthogy azonnal eskessék össze letartóztatott vőlegényével. Híjának azonnal papot, anvakönyvvezetőt, tanukat, azután: ásó, kapa, nagyvarang se válassza el őket egymástól.

A fura, hol vidám, hol keserűvés incidensek következőképp történtek:

Szentpál Sándort, a volt katonatisztet, a tolvai és sikkasztó vármezei segédegvezőt, aki emiatt és a fölötti elkeseredésében, hogy menyasszonya megtagadta, öngyilkossági kísérletet követett el. Letartóztatása után, tegnap reggel átkísérék a rendőrségi fogdába, a honnan ma szállították el a zilahi kir. ügyészség foházába.

Reindl Luiza (Lilly) kisasszony, a letartóztatott segédegvező menyasszonya tegnap a délelőtti órákban megjelent a rendőrségi épületben. A kezében hatalmas rózsacsokrot vitt. Ezekkel a szavakkal toppant be a kapu alatti őrszobába:

— Hol a vőlegényem? Vezessenek azonnal a vőlegényemhez!

Felküldték a bünygyi osztályhoz, ahol Reindl Luiza (Lilly) kisasszony megismételte óhaját:

— A vőlegényemet akarom látni. Virágot hoztam neki. Eresszenek hozzá!

Közölték vele, hogy óhajának teljesítése leközölhetetlen akadályokba ütközik. Vőlegénye kies földalatti cellában ül, az aító le van zárva és lélek ez aiton se be se ki.

Reindl Luiza (Lilly) kisasszony meglehetősen levertve távozott a kiméletlen — de korrekt és törvényt — elutasító válasz után. De nem tágitott. Délután újra megjelent és betoppant a rendőrtisztviselő szobájába, aki éppen Szentpál Sándort hallgatta ki. A vőlegény ott állt menyasszonya előtt. Érzékeny jelenetek után a menyasszony Reindl Luiza (Lilly) érélyes kijelentést tett:

— Kérem, hívassák át az anvakönyvvezetőt. Azonnal megakarok esküdni a vőlegényemmel. Mielőtt elvinnék. Kérem okvetlenül megakarom tartani az esküvőt. Papról, tanukról meg hiszem hamarosan sikerül gondoskodni. De még ma délután meg kell lenni az esküvőnek!

Felvilágosították, hogy kérése uiabb

lehetetlenség. Sokféle akadályba ütközik. Hol a dispenzáció?

— Az semmi. Nekem nem kell dispenzáció!

Óhajának nem tettek eleget. Eltávozott, de később újra visszatért és tovább forszította az esküvő ügyét. Egész délután a bünygyi osztályon ült és esküdni óhajtott. Mikor aztán látta, hogy kérges szivekre akadt, a mik sehojysem akarnak megníválni. Reindl Luiza (Lilly) kisasszony pedig mást határozott. Odalépett vőlegényéhez és lehuzta Szentpál Sándor ujjáról a gyűrűt. Szép, fényes arany jegygyűrű volt. A csillogó karikát a rendőrtisztviselő elé tartotta és így szólt:

— Ezt a jegygyűrűt én vettem a saját pénzemből, mert a vőlegényemnek nem volt pénze. Hát most visszaveszem. 32 forintba került Pollacseknel, legfeljebb két forintot elengedek. Harminc forintért csak visszaveszi. És ezennel kijelentem, hogy az eljegyzés felbomlott. Nem leszek Szentpál Sándor né. Megértették? Most már vége mindennek. Egyszer akartam polgári asszony lenni, azt sem engedték. Hát így is jó. Nem megyek férjhez. Agyász maradok. Maguk a hibásak benne.

Szegény Szentpál Sándor egy szót se szólt, csak állt szomorúan. Mindenbe bele nyugodott már. Reindl Luiza (Lilly) kisasszony pedig eltávozott.

A rendőrtisztviselő pedig megmagyarázta Szentpál Sándornak, hogy így még mindig jobb, mint amugy.

NYÁRI ALAKOK

*

A terrasz-betyár

A terrasz afféle nyári „téli kert” nagyszerű kilátással és két-három kinevezett, de ideiglenesen alkalmazott „*habér- és pálmával.*” Ez utóbbiak azért ideiglenesek, mert amugy is végnapjaikat élék s ha idején el nem takarítottának, még egyik szemfüles ujságíró leleplezné, hogy nem is élnek ezek az örökéltűek.

Nagyvárosi ember azonban nem igen válogathat sem a fáknban, sem a kertekben, sőt még a szórakozásokban sem. Így elveszi a mit drága pénzéért „*ingyen*” kap, a *helyet* a terrazon és ennek peremén a satnya lélegzetű fákat és növényzetet. Sőt ez már csak a *protekciónabbaknak* jut ki.

— Kérem az a hely el van foglalva! — mondja a pincér, ha véletlenül idegen kávéházba tévedsz.

S este *hét* óraker már üresen áll az asztal, hogy a *tizenkét* óra felé esetleg bevetődő „*stammgaszt*” fel ne „*huzzá*” magát, ahogy a kisegítő nemsokára előtied ecseteli az itteni állapotokat.

— Ha én vendég volnék nem is jönnék ide. Ez is terrasz?! Ez egy legelő, de a „*marhák*,” (*stammgasztok*) már lelegelték, ami zöld volt benne!

— Mit tehetsz megrendeled a fagyaltot és kihozatod a feleséged jegeskávéját s türelmesen várod, amig megtelik minden hely, a többiek pedig még nálad is *messzebb* esnek az irigyelt és protekcións terrasztól. Aztán veszed az ujságot és elkezdesz olvasni. Illetőleg csak akarsz kezdeni, mert a lapok legnagyobb része *kézben van*.

— Hol? kérded.

— A terrazon! — mondja az ujságos fiu.

De mert feleséged igen csinos asszony, a neked *háttal*, de nőddel *szemben* ülő szimpá tikus fiatalember ott a terrasz mellett felteszi monokliját s nem éppen diszkrét módon célbaveszi az asszonynak nem éppen a sze-

mét, a vállát sem, hanem éppen azt a pontját, amelyik — neki jól esik.

Ő nagysága talán elpirul, talán — nem. Tökéletesen mindegy. Az ismeretlen „házi-barát” már tisztában van a helyzettel:

— Itt biztos a győzelem! A kicsike még ugyan „csirke,” de annál kellemesebb „tyúk” lesz belőle.

A másik esetben pedig:

— Bukik rám! Már — mosolyog is!

Te a „Börzen Kurír” vagy a „Hadas-tyánok Lapja” című szépirodalmi közlönyt kapod a kezébe s ezekben kutatsz olyasvalami után, amit még nem láttál, — a „teraszvendég” a betyár a legújabb estilapot tartja az ölben s rájárára támaszkodva lassan de biztosan rakja az „aknákat” boldog házasséled pillérei alá.

A feleséged azonban türelmetlenebb, mint te, mert ismételtén sürgeti az estilapot, melyet a terrasz szélén vele szemben, de neked háttal ülő fiatalember tartogat az ölben.

— Pincér, kérem hozzon már egy estilapot!

— Zonnal kérem! S már is a „hol csurranó, hol cseppenő” vízvezeték mellett tölti a poharat, mellyel az estilapért esdeklők szomjukat csillapíthatják.

Ezalatt azonban a nőddel szemben, de neked háttal ülő fiatalember ceruzát vett elő s mint ősei hajdanában a keresztes háborúk harcitéreire tették, *ízenet ízent* a pincérnek s ennek után az estilappal nődnek. Aztán szóla eképen:

— Adja oda a nagyságos asszonynak.

Aztán mint lovagias emberhez illő, fizetett és egy fejbillentéssel, — melyet csak nő, aki szembe állt vele, vett észre, — távozott.

A feleséged pedig átfutotta a vezércikket, a riportot, a törvényszéket és a sportot, aztán belemélyedt az — *apróhírdetéseibe*. Mostanában tudniillik ez az estilapok „*legszebbesebb*” rovata. Most azt nem a szerkesztőség írja! És itt alul a következő friss üzenetet találja:

„E lapban „*Sorrentó*” címen tudassa „*Simplonban*,” vagy „*Sorrentóban*” találkozhatunk-e? Természetesen a férje nélkül.”

Ha ilyenkor a férj türelmetlen és kíváncsi, szintén *elolvassa* az estilapot. Innen dotálódik az e fajta kis hirdetés mely egyik fővárosi lapban legutóbb látott napvilágot:

„*Sorrentó*.” A találkát megkapja, hanem nem a feleségetől, de kutyakorbácsommal megösmarkedhetik akár Simplonba akár Sorrentóba, amit soha el nem felejt.

Ha azonban igazán szereti a feleségét, megvárja míg Ő nagysága a divatrovattal is végez, álmos lesz, fizet és hazamegy. Holnap pedig Ő nagysága aligha nem a — „*Sorrentó*”-ba, vagy a „*Simplon*”-ba kívánczik. A hol — *tágasabb a terrasz* és kedvesebbek a — *pincérek*.

Itt azonban már akkor is kapnak helyet, ha zúfolva van a terrasz. Mert itt is „*stamm-gaszt*” a — *terraszbetyár*.

Conferencier.

EGYESÜLET.

— **Vendéglősök kongresszusa.** A Magyar Vendéglősök Országos Szövetsége ez évi nagygyűlését Pozsonyban tartja szeptember hó 23-án és 24-én. Ugyanakkor tartja meg közgyűlését a Szállodások, Vendéglősök Kávésok, Pincérek és Kávéssegédek Országos Nyugdíjgyűlése is.

IRODALOM

BÜSZKESÉG

*

*Ne szánjon meg engem senki, senki.
Fájdalmam úgy sem érti meg.
Enyém a bánat e világon
Nincs köze hozzá senkinek.*

*Az én sebem másnak ne fájjon,
Nem kell a részvét szánalom.
Hiszen csak addig kínoz, éget
Ez a seb, amíg én akarom.*

*Ha but adott, erőt is ad tán
Azt elviselni végzetem...
Ha túl nehéz is, meg nem osztom,
Legfőlebb büszkén megvetem.*

TILDA.

Elfogták a szélhámos fuvarosvállalkozót

Rosenfeld Pásztor Ignác a börtönben

Rosenfeld Pásztor Ignác neve már szerepelt ezeken a hasábozon. Ez a jó ur, aki földmunkák elfuvarozásával foglalkozott sokáig foglalkoztatta a debreceni rendőrséget, ahol több rendbeli csalás és sikkasztás miatt volt ellene feljelentés, köztük a felesége részéről is. Am idején, sőt éjnek idején kibujt a há'óból s egyenesen a tengerpartjának vette útját. Innen levelezőlapokat küldözgetett haza, melyekben megnyugtatta hitelezőit, nem megy Amerikába, hanem csak Olaszországban kissé szétnézni, aztán hazajön és elintézi mindent.

Várták is mostanáig, de sehol semmi életjelet kapni róla nem tudtak. Oka is volt, hogy eltitkolja hollétét, mert nem csak hitelezőit játszotta ki, hanem a törvény által lefoglalt 24 darab lovat és a hozzávaló szerzőmokat is eladta, amivel súlyosan megnehezítette a „kimagyarázás” lehetőségét. A felesége pedig csatlakozott a feljelentőkhöz, mert állítása szerint az ingók nagyrésze tulajdonát képezte, másik fele pedig közös szerzemény volt, melyet ő nyomatékosan is hang sulyozott fejre előtt.

Mégis Rosenfeld Pásztor Ignác máról-holnapra egész beruházását pénzzé tette s a megkaparított összeggel egéruat vett. Nagyot nézett a felesége, mikor idegen emberek jelentek meg a házában, akik lovaikat, kocsijait és szerszámaikat, egy előmutatott szerződés alapján birtokba akarták venni.

— De hisz ezek az enyémekek — mondta az asszony.

— A vételárát azonban mi kifizettük! mutatta fel a nyugtát az új tulajdonos.

Csak azután tünt ki, micsoda körmönfont szélhámoságot követett el Rosenfeld Pásztor, aki nemcsak azt tette pénzzé, ami az övé, hanem a bíróság által lefoglalt és szoros zárba vett ingókat is. Így aztán tömegesen indultak meg ellene a feljelentések s mert a városból hirtelen távozott és tartózkodási helyét még családjával sem közölte, a debreceni rendőrség több rendbeli csalás miatt megindította ellene az eljárást és körözését is folyamatba tette. A szélhámos a magyar lapokból értesült az ellene folyó hajszáról s a trieszti „Pallace-szálloda”-ból levelet írt, melyben közölte, hogy Osztdendőbe készül, majd Nizzába megy, a

honnan Monte-Carlóba veszi útját. Ne keressék Amerikában, mert semmi kedve sincs ilyen nagy utra.

Ugy látszik a játékbankokat akarta felkeresni, amelyekben regressálni hitte veszteségeit. Egy későbbi levelezőlapja is ezt látszik bizonyítani, melyen azt írta, hogy hazajön Debrecenbe s összes kötelezettségeit rendezni fogja.

— Ugy hiszem — írta — ez sikerülni is fog.

Am a szerencse nem mindig olyan állandó, mint a reménység. Rosenfeld Pásztor Ignác is bizonynyal „pech”-be játszott s így elfelejtette beváltani ígérését. Ellenben a hatóságok éberségét sikerült kijátszania és elmenekült a csapdából. Hol — merre járt, csak ő tudja, de boldogulni sehol sem boldogult, az bizonyos. Néhány napja aztán hirre járt a városban, hogy a szélhámos a környéken csatangol, sőt egyesek Debrecenben is látták a napokban.

Erre ujjult buzgalommal indult meg kézrekerítése miatt a rendőri eljárás, ami tegnap végre sikerre is vezetett, mert Rosenfeld Pásztor Ignácot Gáttályán, ott lakó apósa házában megtalálták és le is tartóztatták. Ma délelőlt pedig átadták a debreceni kir. ügyészségnek, ahol előzetes letartóztatásba helyezték.

Endre urfi és a kísértet

— A rendőrség naplójából. —

Az elmúlt napokban egy előkelő debreceni ur járt a rendőrségen, aki előadta, hogy lakásában éjjelente gyanus zaj és dübörgés hallható s a cselédek reggelente rémülten ujságo'lják:

— Nagyságos ur, az éjjel megint kísértet járt a házban.

— Miután féltő — mondta az illető — hogy a cselédek ebből tőkét kovácsolnak és szolgálatukat elhagyják, kérem a rendőrség hathatós támogatását.

A rendőrségen nagyot néztek a szokatlan panaszra, miután azonban a rendőrségnek kötelessége a nyomozás, a „kísértet ügyet” is hivatalosan jegyzőkönyvbe vették s annak rendje és módja szerint megindult az eljárás az ismeretlen kísértet kézrekerítése iránt.

Bardóc József rendőrbiztos lett megbízva a dologgal, aki ma már igen számbavehető eredményt ért el az eset körül. Beidézte a kísértet-járás két koronatanuját, a 15 éves szolgálót s a pár évvel korosabb szakácsnőt. Elsősorban a kis szolgálót hallgatta ki:

— Éjjel 12—1 óra tájban arra ébredtem, hogy valaki a kezemet megérintette. Én sikoltozni kezdtem, mire a szakácsné felébredt. Kérdezte, mi bajom, mire kértem, keljen fel és gyújtson lámpát, ami meg is történt. De már akkor semmiféle nyomát nem leltük az éjjeli látogatásnak.

— Be volt zárva az ajtó?

— Azt nem tudom.

— Hátha valami legény volt a — kísértet?

— Azt sem tudom. Mert hozzám nem jár senki, aztán meg ha egyszer elalszom, fel nem ébredek, akárki jön-megy is.

A szakácsnő azonban máris bővebb magyarázattal szolgált:

— Arra határozottan emlékszem, hogy az ajtóra a zárat ráfordítottam. De hogy az fogta-e a kulcslyukat, ezt nem tudom.

— Van-e magának valami barátja a háznál?

— Nincsen nekem senkim. Ha valaki betévedt, nem hozzám jöhetett.

— Hát a kislánynak nincsen valami legegény ismerőse?

— Nem hiszem, Csak az Endre urfi. . .

— Ki az?

— A Nagyságának a testvére. Az szokott vele játszazodni. . .

— Hogyan?

— Hát a bogárral. . . Tudja, hogy a leány attól fél. . .

— Hány bejárás van a maguk szobájába?

— Egy, de az ablakon is könnyen be lehet lépni.

— Akkor lelkem mondja meg az urfinak, hogy éjszaka ne bogarásson.

— Miért?

— Mert attól kap kedvet a kísértet, hogy bemásson a konyhába.

A jóképű szakácsné úgy látszik egy véleményen lehetett a nyomozó hatósággal, mert hamiskás mosolylyal jegyezte meg:

— Szegény Endre urfi, ő sem gondolta, hogy még Debreczenben — kísértet lesz belőle.

HIREK

*

— **Vasárnapi istentiszteletek.** Vasárnap 28-án predikálni fognak a református templomokban a következők: A Nagytöplomban Dicsőfi József lelkész, Kistöplomban 9 órakor G. Szabó Gábor s.-lelkész, 11 órakor Hajdu Gyula s.-lelkész, Kossuth-utcai templomban Bogdán János lelkész, Ispotály templomban Polgár Gyula s.-lelkész, Csapó-kerti imaházban Kovács János vallás-oktatólelkész, Homok-kerti imaházban Nagy Sámuel hittanhallgató.

Az ágostai hitvallású evangélikus templomban vasárnap délelőtt 10 órakor Szeberényi Lajos segédlelkész végzi az istentiszteletet.

— **Lukács László beszámolója.** Tátrafüredről táviratozzák: Lukács László miniszterelnök augusztus hó 15-én tartja beszámolóját Nagyveden, amelyre erősen készült. Lukács László már revideálta az 1913. évi költségvetést s Jakabffy és Némethy államtitkárokkal a választójogi tervezetet is tárgyalta.

— **Az albán forradalom.** Szalonikiból táviratozzák: 12—14.000 felkelő bemasírozott Pristinába. A helyőrség legnagyobb részt csatlakozott a felkelőkhöz. Mikor Muhlisz bev. a helyőrség parancsnoka ezt látta, golyót röpített halántékába és meghalt. A pristinai mutaszerif a felkelő csapatok elvonulása alkalmával kitüzte házára a forradalmárok sárga zászlaját. — Üszküib. július 27. Két albán fölkelőt, akik török katonákat meg támadtak és fegyverüket elakarták rabolni, kötélfalra ítélték. — Üszküib. július 27. Hasszán bég volt pristinai képviselő, aki a felkelők élére állott, felszólította a katonák melléti török csapatok parancsnokát, hogy tartózkodjék minden előnyomulástól a pristinai táviróhivatal főnökének megtiltották, hogy hivatalos táviratokat továbbítson.

Konstantinápolyból táviratozzák: A török válságban ma történt az első döntés: Az új kormány a katonai liga pártjára állott, teljesíti annak minden lényeges követelményét, az albánok követeléseit is így a kamarát is fölösztatja. Nemzetközi bonvodalom nem lesz.

— **Fenyegető külpolitikai viszonyok.** — Bécsből táviratozzák: Berchtold gróf külügyminiszter a törökországi fenyegető helyzet miatt megszakította karlsbadi üdülését s nyári tartózkodására Kaltenleutgebenbe megy, ahonnan az ügyek intézése végett Bécsbe fog menni.

— **A hadgyakorlatok.** Makóról jelentik:

A kereskedelmi miniszter utasította Csanádmegye alispániát, hogy az ősszel a katonai nagygyakorlatok idejére az összes vicinális törvényhatósági utakat javíttassa ki. Mint-hogy azonban a vármegye e munkálatokra megfelelő költséggel nem rendelkezett, az alispán mára rendkívüli közgyűlést hívott egybe. A közgyűlés az utak kijavítását elrendelte és arra 70.000 koronát kitevő költségkiutalványozását kéri a minisztertől.

— **A debreceni református főgimnáziumba** az ezidőszerint beiratkozott növendékek első félévi tandíjait a háznagyi hivatalban hétköznapokon már befizethetik. Ezáltal a szeptemberi nagyobb torlódás a beiratkozásnál elkerülhető lesz.

— **Gromon Dezső báró temetése.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Gromon Dezsőnek, a honvédelmi miniszterium elhunyt volt államtitkárának holttestét ma reggel átszállították Váci-utca 52. szám alatt levő lakásáról a honvédelmi miniszteriumba, amelynek dísztermében ravatalra helyezték. A hatalmas dísztermet már előbb gvászompával vonták be. Délszaki növények alatt, égő kandeláberek körülveve, pihen remekművi ércokorsójában a halott s ravatala valóságos virágerdő, annyi koszorút küldtek koporsójára barátai és tisztelői. A közönség délután két óráig tekinthette meg a ravatalt, azután elzárták a termet. A temetés délután négy órakor volt, a római katolikus egyház szertartásai szerint s a gvászmenet a Várból az Albrecht-uton, Lánchidon, Fürdő-utcán, Andrásy-uton, Teréz- és Erzsébet köruton és Rákóczi-uton át vonult a kerepesi temetőbe, ahol az elhunytat a családi sírboltba, édesanyja mellé, helyezték örök nyugalomra. Báró Gromon Dezső ravatalát a délelőtti folyamán sokan keresték föl, hogy végső búcsút vegyenek az elhunytól. A temetésen résztvettek a kormánynak Budapesten időző tagjai, a képviselőház, a nemzeti munkapárt, a honvédelmi miniszterium tisztviselői. Vidékről is jöttek küldöttségek az elhunyt báró válaszókerületéből, továbbá Szabadkáról, amelynek Gromon báró valamikor főispánja volt s a küldöttségek koszorukat is tettek az elhunyt báró ravatalára. A temetésen óriási tömeg, a gvászolók és résztvevők nagy számban vettek részt.

— **Földrajztudósok gyűlése Debreczenben.** A Magyar Földrajzi Társaság VI. vándor gyűlését Debreczenben tartja szeptember 21—23. napjain. Az értékes előadásokat tartalmazó gyűlésen mintegy 30—40 tudós vesz részt.

— **Kossuth Ferenc hazaérkezése.** Nauheimból táviratozzák: Kossuth Ferenc Nauheimból, ahol hat hétig kurát tartott, tegnap gróf Benyovszky Sándor és neje kíséretében Nürnbergbe érkezett. Kossuth tegnap Bécsbe utazott és vasárnap reggel visszakerkezik Budapestre.

— **Új cím az ügyvédeknek.** Fővárosi tudósítónk jelenti, hogy az igazságügyminiszter új ügyvédi címről tesz javaslatot a legközelebb összeülő minisztertanácsnak. A miniszter az angol Kings counsel mintájára életbe akarja léptetni a királyi jogtanácsos címet. Ezt a címet olyan ügyvédek szerezhetik meg, akik legalább harminc évig folytatták kifogástalanul a praxist.

— **Nők az államszámviteltani vizsgán.** Az államszámviteltanból ujabban nők is tehetnek vizsgát. Azonban csak azok a nők, akik legalább négy középiskolai osztályt végeztek és a vizsgára jogosítványt kaptak olyformán, hogy az egyetemen vagy a jogakadémián tartott államszámviteltani tanfolyamra rendkívüli hallgatók gvanánt jelentkeznek és felvétetnek.

— **Halálos repülés.** Münchenből táviratozzák: Ma reggel hét órakor Fischer József aviatikus, aki csak néhány nap előtt szerezte meg pilóta igazolványát, Kugler nevű utasával együtt Schleissheim közelében lezuhant. Fischer magassági gvakorlatokat végzett és a zuhanás több száz méter magasságból történt. Az aviatikus és utasszáttört testtel holtan terült el a földön. A repülőgép leesését egy történetesen arra haladó személyvonat utasai egész közelről látták.

— **Izr. hitközségi tagok figyelmébe.** Az iskolás gyermekek számára létesített szünidei üdülő-telep, melyben e hónap folyamán is számos gyermek vesz részt, augusztus hónapra is fenntartatik az áldozatkész izr. hitközség által. Szükségtelen ezen üdvös intézmény jótékonyhatását kiemelni. Különösen oly szülők előtt, kik itthon maradt gyermekeiknek pormentes erdei levegőt és kedves felügyelet mellett — szórakozást akarnak juttatni. Az augusztus hónapra szóló beiratkozás július 29-től kezdve eszközölhető a fiú iskola IV. osztályu tantermében reggel 8—9 óra közt. Az iskolaszék.

— **Letartóztatott sikkasztó.** Megemlékeztünk a csurgói pusztán történt sikkasztásról. Mint Siófokról jelentik, a szokni akaró Horváth Dániel postatisztet, a csendőrség a kanizsai vasúti állomáson elfogta és letartóztatta.

— **Agyonlőtt asszony.** Nádudvarról jelentik nekünk: Zong József idevaló gazdálkodó 13 éves nevelt gyermeke flóbert-puskával vadászgatott. Nem vette észre a közelében levő Tötös Sándorné 40 éves asszonyt s a fegyvert anélkül, hogy avval célzott volna, alighanem véletlenségből elsütötte. A golyó az asszony mellébe furódott, aki pár percnyi kínlás után meghalt. Az esetet bejelentették a debreceni kir. ügyészségnek, ahol a vizsgálatot a tényvállás tisztázása végett megindították.

— **Az ázsiai kolera Magyarországon.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Most már kétségtelen, hogy a csanádmegyei Midszent községben előfordult haláleset oka ázsiai kolera volt. A bakterologiai vizsgálat minden kétséget eloszlatott. Most, utólag, így hirdetik legalább, minden hygienikus intézkedést megtettek, hogy a veszedelmes ragály ne terjedhessen. Közegészségi felügyelőt küldtek ki, de azalatt, míg ott tartózkodott, újabb gyanus eset fordult elő. És tegnap újabb eset. A felügyelő ilvenformán nem sokat használ. Előzetes közegészségügyi intézkedésekre lett volna szükség. Így elértük azt, hogy az egész nyáron sehol a világon kolera nem volt, de nálunk igen. Ez meglehet, hogy abban a gvászos dicsőségben is lesz részünk, hogy innen fog elterjedni a veszedelmes ragály. Wilebekből is érkezett tudósítás, hogy ott is két koleraeset fordult elő. Ilvenformán, ha az előzetes óvintézkedésekkel elkésünk, legalább kövessünk el mindent, a ragály elfojtására.

— **Halálos benzinrobbanás.** Fővárosi tudósítónk jelenti: Mártonffy Lajos tisztviselőteli üzletében vígvázatlanság folytán egy benzintartály felrobbant. Három segéd meghalt, négy ember életveszélvesen megsebesült.

— **Villamos elgázolás.** A Pannónia szálloda előtt ma este 6 órakor Groszmann Miksa nevű kereskedő tanoncot a villamos elütötte. Hogy súlyosabb természetű nem lett az elgázolás az a villamos derék vezetőjének Szalkai Sándor 32-es kalauznak köszönhető, aki a villamost azonnal megállította és így csak Groszmannnak az órán esett jelentéktelen sérülés. A derék kalauzt a közönség megélemezte. A mentők is kérésre jöttek, de nem volt semmi dolguk.

SALVATOR

kiváló bór- és
lithiumos
gyógyforrás

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél, vörhenynél, emésztési és lélegzési szervek hurutjainál kitűnő hatású. Természetes vasmentes savanyúvíz.

Raphortó ósványvízkereskedésében
és gyógyszerárterekben.

SCHULTES AGOST Sainyo-Lipocsi Salvatorforrás-változat
Budapest, V. Radófi-utca 42.

— **Meglopott ékszerész.** Gasparik Ádám ékszerész zárás közben észrevette, hogy Hunyadi-utca 12. szám alatt levő üzlete kirakatát valaki megdézsmálta. Az ismeretlen tettes ellen feljelentést tett a rendőrségen. 32 darab arany gyűrűt loptak el 192 korona értékben.

— **A homokkerti postahivatal.** Két éve annak, hogy a homokkerti lakosság megindította a mozgalmat a Homokkerten felállítandó postahivatal iránt. Jóllehet, hogy a vasúti posta nem messze van a Homokkerttől, mégis a posta szükségességét igazolja az ott levő lakosság nagy száma és az ott levő gyártelepek. Több rendbeli kérvényezés után végre kimondta a nagyváradi postaigazgatóság, hogy felállítja a Homokkerten a postahivatalt, ha automobiliárra alkalmas ut lesz ott. Ekkor a homokkerti lakosok azt kérték, hogy engedje meg az igazgatóság egvelőre csak a gyalogúrra. Ezen kérelmet a postaigazgatóság teljesítette és a homokkerti postahivatal létesítését kimondta, egyben kinevezte annak kezelőjét Erdősi Rózsika személyében, ki a Bádógos-utcai postagyűjtődét is kezelte. A homokkerti posta augusztus 1-én nyílik meg Szabó Kálmán-u. 16. sz. alatt Patay József vár. biz. tag által erre a célra épített csinos és alkalmas új házában. A postahivatal által a Homokkert kulturintézménye eggyel szaporodik.

— **Eltűnt egy asszony.** Szabó Józsefné Pálvi-ut 13. szám alatt lakó asszony házában élt Csomós Mihályné 65 éves özvegy-asszony. Ugy látszik, vagy a magány, vagy valamely jelentkező betegség nyugtalanította, mert többször ismételte szállásadójai előtt:

— Meglátja, elmegyek és többé élve nem is látnak viszont.

Ma aztán be is váltotta fenyegetését, mert anélkül, hogy valakinek szándékát felfedte volna, nyomtalanul eltűnt. Fia ma jelentést tett róla a rendőrségnek, mely a nyomozást megindította. Az eltűnt magas, szikár, őszhajú asszony, akinek az arca erősen himlőhelyes.

— **Leugrott a robogó villamosról.** Takács Gábor csizmadiamester ma este feleségével a Hadházy-utról jött a villamoson a városba. Egyszer állomáson át akartak szállni s a férfi az asszonyt küldte előre, aki ahelyett, hogy megvárta volna, míg a kocsit megáll, menetközben ugrott le a haladó kocsirol. Kisebb mérvű agyrázkódást szenvedett, úgy hogy be kellett szállítani a kórházba. Itt kihallgatták, de semmire sem emlékszik.

— **Letartóztatták a nagykövet fiát.** Zürichből táviratozzák: Marschall báró londoni német nagykövet fiát, ki Svájcban kiránduló uton van tévedésből letartóztatták. Külseje tökéletesen ráillett egy szédelő személyreírására. A fiatal Marschall báró igazolta magát s erre azonnal szabadon bocsátották.

— **Halálos lóruvás.** Haiduhadházáról jelentik a kir. ügyészségnek, hogy Gargva József 6 éves Zsuzsanna nevű leánykája az istállóban játszadozva a ló közelébe került. Az egyik állat kirugott, homlokra találta a gyermeket, akit haldokolva szállítottak lakásukra.

— **Ékszerablás Szegeden.** Tegnap virradóra ismeretlen tettesek behatoltak Holzer Dániel szegedi nagykereskedő házába honan

az összes található ékszereket, főleg ezüsti evőeszközöket elrabolták. A szegedi rendőrség az ország összes rendőrségeit, köztük a debrecenit is értesítette. Az elrabolt tárgyak H. D. monogrammal vannak ellátva.

— **Dr. Katona Mihály sárospataki homeopata orvos** ismét rendel Debrecenben augusztus hó 2-án pénteken egész nap és 3-án szombat délelőtt 11 óráig Darabos-u. 55. szám alatt, ahol különösen tüdő és gyomor-bajosok számosan látogatják a sikeres gyógyításairól híres orvost.

— **Toll könnyű nyári kalapok** 3 koronától, elegáns tennisi ingek 4 koronától a legszebb választékban Frank Testvéreknél.

ASSZONYOKNAK.

*

Divatlevél.

Azzal, hogy a család felült valamelyik robogó gyorsvonatra, szerencsésen megérkezett valami kedves és szép nyaralóhelyre vagy fürdőbe, a nyári toalettgondok még nem szűntek meg. Mikor a csomagokat kibontják, mindig kiderül, hogy öngyűsége toalettkezeléséből ezek meg azok a dolgok hiányzanak. Az ember például valami csöndes sík vidékre utazik, közben azonban beleun az örökös síkságba s egy kis hegyvidékre vágyódik. A hegymászáshoz természetesen más toalettkezelés szükséges, mint a tengerparti früdözéshez. Már hogy nem is más toalett, hanem csak egy más toalett. A hegymászó ruha, még pedig, ha nem komoly havasok ormára indul az ember, csak kisebb hegyek közé, akkor ez sem valami nehéz és hideg ellen védő öltözék, csak formájában hasonlít az igazi turistaruhákhoz. Osztrák és német vidékeken nagyon divatos például a tiroli parasztlányok ruhájából stílizálni az ilyen hegymászó ruhát.

Az ilyen toalettkezelés öt-hat méter parasztkreton kell, a viselője termete és a szövetségessége szerint. A parasztkreton keskenyebb, mint a voile. Amde ezen a téren is vannak divatváltozások, amelyek ugyan nem olyan feltűnők, mint egyebütt, különösen a különböző szövetek adták meg a divatváltozásokat. A parasztlányok sem járnak most már évekig egyenlő színű ruhákban, hanem ma mintázott, majd pettyezett szöveteket kedvelnek. Részleteiben is történik egy és más változás bár lényegében az egész ruha változatlan.

Tavaly óta halványlila a legkedveltebb szín a ruhák számára, a kötény pedig changeant tafottából készül. Ebből látható, hogy a paraszti divat egy lépéssel megelőzte a városiakét, mert itt a tafotta csak az idén lett divatos.

Tehát ezekben a ruhákban a lila a jelző. Öt-hat méter pettyes lila szövetet vásárolnak tehát, leginkább kreton, zefirt, ritkábban voile, mert ez kevésbé szellős. Ebből készül az egyszerű derékból és a hozzávaló aljából készült ruha. Az alj fiatalabb hölgyeknél 10—15 centiméternyire a föld színe fölött végződik, idősebb hölgyeknél pedig bokáig ér. A derék sima, testhez álló leibchen, félhosszu ujjakkal. Elöl egy sor övöngyházbomb, vagy más alkalmasabb sima, gömbölgő gomb zárja el. A szivalaku kivágást és az ujjakat is répcsinke szegélyezi. Ezt a csipkét természetesen gyakran változtatja az ember. A szövet ne legyen nagyon sötét lila, mert ez nagyon meleg és nehezen mosható. A kötény oldalt a csipőig ér, valamivel rövidebb, mint a szoknya s a pánt körül huzott. A ráncolás sűrűsége természetesen attól függ, hogy a viselője karcsu

vagy széles csipőjű-e. Maga a ruha szabása a legalkalmasabb, mert nem kell hozzá mellényke, amelyet különben naponta mosatni kellene, mert a mellényke csak akkor szép, ha vakítóan fehér. Az ilyen parasztkosztümhöz korallokat, vagy régi ezüsti parasztkészereket kell viselni. Ez utóbbiak azonban, ha csak egy kicsit csinosak, nem tulságosan olcsók. Ehhez a kosztümhöz természetesen legjobban illik a zöld plüs vagy nemezkalap, de a stíriai szalmakalap is megfelelő. Ennél a kosztümnél különben csak egyet nem szabad elfelejteni, azt, hogy nem ielmezbálra készült, hanem praktikus viselet, amely épp úgy, mint a parasztkosztümhöz fekete vagy barna cipő és hasonló harisnva illik. Szép időben félcipő, rossz időben szeges talpu cipő való. A szöges, magas cipő feltétlenül szükséges, mert hegymászásra és gyalogturára nem lehet vékonytalpu félcipőben indulni.

Dr. Bárdos Jakab

ügyvédi irodáját

Széchenyi utca 25. sz. a.

megnyitotta.

KÖZGAZDASÁG.

Budapesti értéktőzsde.

Magyar hitel	844.75
Osztrák hitel	664.00
4 százalékos koronajáratás	87.00
Államvasút	717.00
Jelzálogbank	403.00
Rimamurány	766.50
Salgótarjáni	753.00
Közuti vasút	762.50

Irányzat:

Magánleszámtólasí kamatláb:

Bécs 4 1/4%, Berlin 4 3/8%, London 2 1/2%.

Budapesti gabonátőzsde.

S. A. Z. E. (Strasser és Könyg) debr. bizományos távirati jelentése	
Bécs októberre	11.47
Ártilisa	11.79
Bécs októberre	9.32
Zeb októberre	9.42
Tengeri 1912. év júli	9.01
augusztusra	8.81
Tengeri szept.	8.89
Tengeri májusra	7.89

Készaru változatlan.

Gazdasági egyenlőség.

Irta: Wekerle Sándor.

A fejlődésből és haladásból levonható tanok közül a legnagyobb igazság az, hogy a nemzetek fennállásának biztosítékai ma már nem kizárólag a fegyveres hatalom és a kulturális haladás mértéke. És nem ezek határozzák meg a nemzetek közti erőviszonyokat, hanem a gazdasági erő és a gazdasági tevékenység. A kultúra, amely felülről terjed el, mint az isten áldása, egyes néprétegeket bevilághat, de nem lehet a közszükségletekben gyökerező életképes növénynek tekinteni. A modern kulturának alulról, a népek igényeiből, a kultúrális szükségletekből és egyszersmind a nép erejéből kell sarjadzania. Sőt merem álli-

Valamennyi főzelék

különösen izletes lesz, ha víz helyett húslevesben főzzük meg melyet gyorsan és kényelmesen állíthatunk elő a



MAGGI

kockák-ból



Ügyeljünk a MAGGI névre és a keresztcsillag védjegyre.

(kész húsleves)

1 kocka 1/4 liter finom húsleves részére 25 f.

tani, hogy a közgazdasági tényezők, ha nem is kizárólagos, de mindenesetre legfontosabb támaszai a politikai helyzetnek.

A gazdasági erő is dinamikus erő, amely — ha egy irányba vezet — a fejlesztés mellett pusztulást is okoz, míg ha egyenletesen eloszlik, a haladás biztos emeltvíve. Ennek a nagy igazságnak ismerete sokkal általánosabb, hogy sem félni kellene magánérdekek vagy egyes gazdasági ágak egyoldalú művelésétől. Az élet követelményei elsodorják a végtetekbe menő egyoldalú törekvéseket és a terrénomot meghódítják a gazdasági élet összes ágait átfogó általános munkának. Nem az ebben az irányban felbukkanó jelenségek teszik előttem kérdésessé azt, hogy gazdasági feladataink megoldásában célt tudunk-e érni, hanem annak a mérlegelése, hogy képesek vagyunk-e kibonyolódni abból az egyoldalúságdést elvégezni, ami nélkül gazdasági eredményt nem érhetünk el, hogy képesek vagyunk-e kibonyolódni abból az egyoldalúságból, amely eddig a mi gazdasági életünkön uralkodik és hogy szokásainkon, társadalmi előítéleteinken és az osztályérdekeken túlve magunkat, képesek leszünk-e a tisztességes munkát minden téren egyformán megbecsülni.

Helytelenül folytatott gazdasági politika soha sem tudja az egyes gazdasági ágakat kielégíteni, legfeljebb az egymás közti ellentétet élesíti. Csak az összes érdekeknek kölömség nélkül való egyforma kezelése elégítheti ki az igényeket. A világ gazdasági törvényei erősebbek, mint a törvények határozatai; ha nem a helyes mederben jutnak a nemzet közéletébe, akkor új medret vájnak és keresztülfolynak a nemzet testén. Soha sem fogjuk magunkat a világgazdaság fejlődési vonalától és a gazdasági, sőt teljes politikai életünkre gyakorolt hatásától megszabadíthatni. A munkáé a jövő és azé lesz az első, aki a legnagyobb munkát végzi.

Ha gazdasági életünk fenntartja egyoldalú mezőgazdasági jellegét, ha társadalmunk legjobbjai és előkelői nem fogják felismerni az evolúció törvényét, amelyet már nem lehet hallgatással mellőzni, és amely szerint a kereskedelmi és ipari foglalkozások felvétele a világpiacon a mezőgazdasági érdekek megóvása mellett ezzel egyenlő jog törekvés és feladat, akkor ebből még nem következik, hogy ezek az erők nem fogják a modern gazdaságtan fejlődési folyamata szerint a hatalmat magukhoz ragadni, csak az fog ebből következni, hogy nagy és sajnálatos megrázkódások folytán a legelsőeknek a helyeit mások fogják elfoglalni, és pedig éppen azok, akik a munkában előljárnak. Céltalan törekvésnek tartom mind egyik törekvést, amelyik nem gazdasági eszközökkel akar gazdasági eredményt elérni. Csak magában a gazdasági életben, annak célirányos vezetésében találhatjuk meg a gazdasági fejlődés feltételeit és az összes gazdasági ágak haladásának biztosítékait. És kulturális fejlődésünk megóvásában épp úgy, mint gazdasági érdekeink megóvásában, sőt a nagy politikai kérdések megoldásában azé lesz a vezető szerep, aki gazdasági érdekeink megóvása körül a legeredményesebb munkásságot fogja kifejteni.

Üzlettelenség a tőzsdén. Fővárosi tudósítónk jelenti: Már napok óta ismét beállt a tőzsdén a teljes üzlettelenség. Ugy az érték, valamint a gabonátőzsdén igen gyenge az érdeklődés és az árak folvtonosan lanyhák. Az értéktőzsdén különösen a koronaiaradé árértékvesztés veszedelmesen csökken, úgy, hogy ma már árfolyama 87.30 szállt alá. A többi napokban is alig volt üzlet, csupán a Rima-részvények és a Közuti részvények iránt mutatkozott némi kereslet. A gabonában a tengeri elég szép árt ért el, de most az előrehaladott nyáron már magasabban is állhatna.

Terméskimutatás. Fővárosi tudósítónk jelenti: Ma jelent meg a földmívelési miniszter terméskimutatása, amely a termésbecslésnél rosszabb hozamot tüntet ki. Így a kimutatás szerint búzában 900000, rozsban 300000, zabban 60000 métermázsával kevesebb termést tüntet föl. A tengeri és burgonya klasszifikációja jó.

Ingatlanok forgalma.

Özv. Csórián Józsefné és tsai veszik Szabó József és neje Kovács Zsuzsánnától Vargakerti 115 négyszögöl területű házat 7600 koronáért.

Iji. Kónya István és neje Tóth Zsuzsánná veszik Röth András és tsaitól nagyhegyesi szántóföldet 5340 koronáért.

Muszter László és neje Lesinszky Juliánna veszik Sipos Ferenc és neje Leitner Ilonától Kazinczi-utca 3. számú házat 17000 koronáért.

Ehrlich József és neje Dénes Emilia veszik Zimmermann Henriktől Csanó-utca 31. számú házat 85.000 koronáért.

SPORT

*

A DKASE. Nyiregyházán. Szinpatikus Kereskedő Alkalmazottaink vasárnap délután a Nyiregyházi T. és Vivó Egylettel mérkőzik. A DKASE biztos győzelmét várjuk.

Sportkabaré. Nagyszabású kabarét rendez augusztus 3-án a Debr. K. A. Sport Egylete. Olyan nagyszabású műsorral lép a közönség elé, hogy ami még a nyári mulatságok között nem volt. Többek közt Liszt Ferikét a szatmári színház szubrettjét is sikerült a rendezőségnek megnyerni, ami eleve bizonyítja, hogy a kabaré műsora feltétlenül mulattató lesz. Kabaré után tánc, virágcsata, szerpentin, konfetti csata lesz és még szépségverseny. Az estélyt a DTE tiszteletére rendezik, mivel Középmagyarország bajnokcsapata lett.

Eladó szőlő

A Vágóhid mögött, a villamos megállónál Kossuth-telepen

4 kat. hold csemege szőlő

és borszőllővel beültetett nagy gyümölcsös, veteményes kerttel, melyen uri lakás és 4 kisebb munkáslakás van, teljes felszereléssel

olcsón eladó

terméssel együtt. **Szentanna-utca 39. sz. alatti üzletben** lehet értekezhetni.

GUTORI FÖLDES KELEMEN

aradi gyógyszerész által készített

Margit-crème

legjobb arckozmés, mely 2-3 nap alatt ifjítja és szeptíti az arcot.

Margit-Crème egyedül szer szeplő, májfoltok, pattanások, bőrtatka (Mitesser), ráncok, kitések stb. ellen.

Margit-Crème páratlan szer bőrpattanások, wimmerlik, arc- és kézöröszödés, napbarnítás ellen.

Margit-Crème bámulatos hatása abban rejlik, hogy bőrre kenve, ez rögtön felveszi és okozza azon csodás átalakulást, hogy egy szeplővel, vagy májfoltokkal fedett arc 2-3 nap alatt fehérré lesz.

Margit-Crème teljesen ártalmatlan, nem zsíros, az arc nem lesz fényes, azért nappal is használható.

A Földes-féle Margit-Crème ára: nagy tégely 2 kor., kis tégely 1 korona.

Margit-puder fehér, rózsás vagy crème színben 1 kor. 20 fillér.

Margit-szappan darabja 70 fillér

Csakis akkor valódi, ha minden doboz gutori FÖLDES KELEMEN

gyógyszerész Arad, felirattal és c. merrel van ellátva. Utánzatoktól óvakodjunk!

Kapható Debreczenben: Balázs Ödön, Gró z Nagy Ferencz, Kubek Sándor, Mihalovits Jenő, Muraközy László, Mauthner Alfréd, Jó a és Jóna. **Hajdúszoboszlón:** Barbócz Z. Immond. — **Hajdúböszörményben:** Brosey Gábor gyógyszerárakban.

Iroda-áthelyezés.

Tisztelettel értesítjük a n. é. közönséget, hogy ügyvezetőségünknel személyváltás történt, a mennyiben vállalatunk igazgatásával **HAY MIKSA** fakeskedő urat biztuk meg. **Irodahelyiségünket** Deák Ferenc-utca 19. szám alól **József kir. herceg-utca 38. szám alá helyeztük át. Telefon 276. sz.** A nagyközönség szives pártfogását kéri a

„VILLAGOS FAVÁGÓ, PORSZIVÓ és PARETTFENVEZŐ RÉSZVÉNYTÁRSASÁG”.

Ugyanottani irodában Hay Károly és fia tűzifakeskedő cégnél mindenféle tűzifa ol és vagon számára házhoz szállítva megrendelhető. A megrendelt tűzifát kívánatra villamos — favágóval azonnal felvágatjuk. — Telefon 276.

A Keresk. és Iparkamara bérházában

(a kir. törvényszék mellett)

az I., II. és III. emeleti saroklakások egybefoglaltan (18 utcai és több udvari szoba) hivatalnak, internátusnak, pensionnak vagy magánlakásnak

f. é. augusztus 1-től vagy november 1-től

bérbevehető.

Kiadók továbbá üzlethelyiségek és 3, 4, 6 szobás lakások.

Bővebb felvilágosítással szolgálhat a kamara titkára. (Piac-u. 69 sz.)



Tapéták Linoleum Linerusta

Tapétaház **Jerk & Schuschitz**

Wien, VI., Gumpendorferstrasse 6. Kérjen mitakönyvünket minden kártyostól és díszítő!

Tiszta agyagból készült szép piros

cserép, fali téglá
és legszebb nyersfalazati és
kémény-tégla

csak a

Karczagi
agyagiparnál
Karczagon szereshető be.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.



Eladó olyan házak Debreczenben és a közeli szomszéd városokban, melyeken fűszerüzletek és italmérések is vannak!

Debreczenben, Kigyó utca 3. számú HÁZ! A Faragó-utcai villanyos megállóval éppen szemben! (Csapó utcai vonal.)

Tulajdonosa özv. Demeter Istvánné urnő. Van e házon egy régi, jömeneteli fűszerüzlet, italmérés és dohányeladási engedéllyel. Azonnal átvehető! Elhalálozás miatt minden elfogadható árért!

Debreczenben, a vágongyár mellett szép nagy sarok ház! Nagyon kedvező fizetési feltételek!

A Vágongyár mellett, a Bihari-telepen, az Ocskai- és Onossai-utcák sarkán van ez a szép nagy modern épület. Tulajdonosa Tar Ambrus pályafelügyelő ur és neje. Van rajta két üzlethelyiség és 3 rendbeli lakás.

Nagyon olcsóért meg lehet venni!

Sámszonban, éppen a vasúti állomás mellett! Kötő üzlet! S.ép nagy sarokház!

Ezen szép nagy sarokház Sámszonban, az állomással éppen szemben, Hadház-utca 31. szám alatt van. Tulajdonosa Sallai János ur és neje. — Kötő fűszerüzlet, korcsmával, pálinkafőzővel, teljes üzleti és korcsmai berendezésekkel együtt.

Az ára az egész mindenségnek 14 ezer korona!

Hatalmas nagy telek, a fűszerüzleten és korcsmán kívül van egy nagy szoba, konyha, kamara, pince, pálinkafőző, istálló, pince, jégverem, sertés- és baromfi-udvar ólakkal ellátva.

Ezen ház uri megélhetést biztosít! Remek levegő! Kötő közlekedés!

Sarokház Hadházon! 338. szám. Régi jömeneteli fűszerüzlettel és italméréssel! Ára 7 ezer korona!

Tulajdonosa e háznak Eckstein Mór terménykereskedő ur, lakik Hadházon, Kossuth-utcában. Ezen ház, mely bádogtetővel van fedve, az üzlethelyiségen kívül magában foglal két szép nagy szobát, nagy kamara, konyha, óriási nagy veranda, nagy udvar, fűkamara és gyümölcsfák.

DARKAUFÜRDŐ

(Osztrák-Szilézia)

Lejöröbbsé elsórángu jódbrom-sósfürdő. Egyetlen fűrdő, ahol tiszta jódsóban lehet fürödni. Javallatok: Görvély, syphillis, exsudatumok, érelmeszesedés, csont- és ízületi bajok, női betegségek, csusz, stb. Legmodernebb gyógyeszközök. Régi park. Diszes szállások. Gyermekpenziók kíséret nélkül. Hegyi vízvezeték. Telefon. Posta, táviró és vasúti állomás. Évad május 15-től október 1-ig. Főorvos Dr. V. Klimek. Értesítésekkel és prospektusokkal szolgál **Exz. Graf Larisch-Mönnichsche Kurverwaltung, Darkau.**

BUTOR!

Telephon 337. és 484. sz.

Modern asztalos és kárpitos butorok, lakberendezések, menyasszonyi kelengyék óriási választékban.

Varga József

Debreczen, Piac-utca 44. szám

WASHALL

legjobb mosószer

Washall Company Wien

II. Kurzbaugasse 3.

Kapható **Friss Sándor** kereskedőnél Debreczen.

Tekintettel az előrehaladott időnyre

nyári selyem flor és cérna-

kezttyüket

rendkívül olcsó árban árusítok.

Schön Sándor

kezttyű, kötszer és orvosi műszertára

Debreczen, Piac-u. 14.

Csapó-utca sarok, a Blkával szemben.

A mesterdálnok

Cipőm szép és tökéletes,
Benne járni élvezetes,
Mert ha cipőt szegzek, varrok,
Rajt' van



kaucsuk sarok.

GYERTYÁNLIGET Máramaros- megye ::

:: a legszebb, legegészségesebb klimatikus erdő :: hegyi gyógyhely, ásványfürdő és vizgyógyintézet.

Csodálatos szép magas fekvésű, por és szélmentes, ózondús, enyhe levegő, kitűnő lúzi és könnyen emészthető tiszta vasforrások. Teljesen berendezett vizgyógyintézet. Fekvő kura fedett csarnokban. Legradikálisabb gyógyeszközök: vérszegénység, sápkór, idegesség, neurasthenia, gyomor-bélbajok és női bántalmaknál. Kényelmes, csinos lakások és igen jó ellátás. Igen mérsékelt árak. Idény május-október. Vasútiállomás: Nagybecskö, Gyertyánliget. — Előnyök: 1. Olcsó árak és fészelen életmód. 2. Enyhe éghajlat és barátságos környezet. 3. Közeli vasútiállomás és jó köcsut. Interurban telefon. **A fűrdőigazgatóság.**

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.



Csoda olcsó! Alkalmi házvételék Debreczenben! Végtelen olcsóért megkaphatók! Kedvező fizetési feltételek mellett!

Csapókertben János-utca 71. számú óriási nagy telkő ház! Az ára 5800 koronára van feladva!

Tulajdonosa Csendom Lajos ur, aki lakik Homok-utca 52. szám alatt. Van rajta cseréppel fedett téglá épület, egy szoba, konyha, nyári konyha, fűkamara, termő szőlő és gyümölcsös.

Óriási nagytelkű ház a Homokkertenben! Az állomás-al szemben! Gyártelepnek vagy bármilyen ipartelepnek felelté alkalmas lenne a Homokkerti Bány-utca 10. számú ház. Igen nagy utcai fronttal.

Cserepes, téglá épület, magában foglal egy 3 szobás lakosztályt, előszoba és mellékhelyiségekkel, két nagy világos pince lakás, fűkamara, jövizű szivattyus kut, termő szőlő és gyümölcsös.

Eladó egy nagy jövőjű ház! A Hatvan utca végén! A kis állomással szemben! A Steinberger-telek faraktár mellett! 100 méteres utcafronttal! 648 kvadrát ól telek! Széchenyi-kert Széchenyi-utca 8. számú ház!

Tulajdonosa Biró Károly pályafelügyelő ur és neje. Ezen házastelek két család által is megvehető. Fronton van, előtte piac lesz, mellette van a Tuster tanár ur háza. Van 3 szép nagy szoba, üvegezett veranda, konyha, spájz, nagy pince, istálló, szin, fűkamara, sertésóli, fűrdőház, termő szőlő, gyümölcsös, jövizű kut stb.

ETABLISSEMENT MONTMARTRE
PÁRIS BUDAPESTEN!
VI., Andrásy-ut 54. szám. EGESZ EJJEL NYITVA!

Apró hirdetések.

Levelezés.

Nőiütni óhajtók! Szelid lelkű, jobbmodú, magammal nem idősebb, keresztvén háladon ösmeretségét keresem, ki egy kis hivatalnok oldalán boldogan tudna élni. Pár 1000 korona készpénz hozomány megkivántatik. 35 éves, ref. szolid legény ember vagvók. Értesítést poste restante debreczeni főpostára kérem „Rokon lelkek” jelírére. s e lapban mindenkor felezni kérem.

Gazdag brazíliai hölgy, egyedül álló fiatal gyermektelen özvegy, szép és derék, gyorsan házasságra léone egészséges jellemes emberrel, akár vagyontalannal is. Fides, Berlin 18.

Laczi! Irja meg a megismerkedés módját és idejét teljesen magára bízom, csak ügyesen. Ég áldja. Ö

Fiatal iparos segéd megismerkedne csinos szobalánnyal, házasság nincs kizárva. „Páros élet” jelírére vár levelet a kiadóhivatalba.

Fekete szem! Másként határoztam, azért sziveskedjen a levelemben íeltett helyen másnap megjelenni. Üdv.

Sorsüldözött urileány, ezen a közönséges, de legegyszerűbb uton keresi egy finom lelkű uriember állandó barátságát. A sors kényeszeríti rá. Leveletet „Talán sikerül” jelírére a kiadóhivatalba.

Vidéki 38 éves jó állású keresztvén uriember házasság céljából megismerkedne 20—22 éves urileánnyal, csekély hozomány megkivántatik. Válasz „Bíró” jelírére Hajduböszörmény poste-restante küldendő.

Feleségül venne 40—50 éves ref. vallású tisztességes özvegy asszonyt vidéki földbirtokos. Cim a kiadóban.

Adás-vétel.

Zsákok, vízmentes és rostáló-ponyvák úgy kölcsön mint megvételre, kötélárak, Zsinegek, hevederek, lópokrócok olcsón beszerezhetők Fohn József zsáküzletében Debreczen, Petőfi-tér 6. sz. (Aug. 1-étől az Ipar és Kereskedelmi kamara bérpalotájában, a kir. törvényszék mellett.)

Van szerencsém értesíteni, hogy Rákay ur cipőfelsőrész készítő műhelyét átvettem s azt a mai kornak megfelelően tovább vezettem. Teljes tisztelettel Zeke László cipőfelsőrész készítő Csapó-u. 13.

Szőlő termelők figyelmébe! Rézgálic, Kénpor, rézkénpor, bordói por, raffia és juttafonal előnyös árban kapható Deutsch Lajos fő üzletében, Piac-utca 38. Fiók üzlet Piac-utca 72.

Bocskay-kertben vasuti állomás és posta-ügynökség 9 hold szőlő elköltözés miatt kedvező fizetési feltételek mellett fél holdas részletekben is, eladó. Értekezni lehet Hadházy Dezsőnél a helyszínen.

Önt is érdekli! Női és férfi kabátok óriási raktár végett heti vagy havi részletfizetésre is gyári árban kaphatók. Vászón, kanavász, szövetek soha nem létezett olcsó árakban. Kohn Hermann utóda Zempliner Arthur, Hatvan-u. 17.

Eladó Hajdunádudvaron egy ház 20 éve fennálló jó menetelű vegyes üzlettel, korlátolt italmérés és tőzsdével. Értekezhetni Schenk Ignácnál, Nádudvaron.

Eladó kis birtok! Debrecen alatt a Halápon 59 kat. hold fekete alföld tanyával együtt olcsó árban azonnal eladó. — Kevés pénzzel megvehető. — Értekezhetni Klár Andor részvénytársaságnál Debrecen, Piac-u. 77. Közvetítők díjaztatnak.

Új herófejítő. 2 drb M. Á. V. gyártmányu 1 drb 47-es, 1 db 42-ös cséplőház jutányosan megkapható Vadász Andornál Debrecen, Péterfia-utca 25. Közvetítők díjaztatnak.

Ki szép és tartós cipőt óhajt venni vagy rendelni az bizalommal keresse fel **Falusí Károly** polgári és katonai cipész mestert, Csapó-u. 41.

Mindenki szeret olcsón vásárolni a Kézimunka Czipő Áruház a legjobb és legolcsóbb áruval ellátva. Bevezetve férfi és női fehéremű és divatcikkek. Egyszeri vásárlás mindenkit meggyőz. Szíves pártfogást kér **Eloin Izsó,** Csapó-u. 18.

Szabók figyelmébe! Szabószén vasaláshoz legolcsóbban beszerezhető **Jakabovits Henrik** szénraktárából. Piac-utca 47. Telefon 601.

Ha nincs pénze és szüksége van vászon, asztalterítő, szövet és csipke-függöny, futó és nagy szőnyegre. Paplan és flanel takarók, férfi és női felöltők, kész férfi-, fiu öltönyre vagy tükör, kép és butor a mai naptól fogva olcsón lesz eladva, hogy mindenkinek saját érdeke, hogy egy próbabevásárlást eszközöliön. Tisztelettel **Kaiser Salamon,** Telefon 685.

Eladó szőlő terméssel együtt Szentanna-u. 39. sz. üzletben értekezhetni.

Pult 8—9 méter hosszú, megvételre kerestetik. Ajánlatok a kiadóhivatalba intézendők.

Egy jégűtőszekrény eladó. Piac-utca 62. sz. alatt.

Eladó Hajdusámsonban a községháza mellett egy jó állapotban lévő ujház. Értekezhetni lehet Nyil-utca 124. sz. a.

Sestakerti nyaralómat bérbeadom. Dr. Révi Nándor, Deák Ferenc-u. 11. sz.

Jégszekrény, majdnem új, eladó. Piac-utca 77. sz. hátul a keresztépületben.

Eladó egy jókarban lévő cipésznek való káros gép utányos áron. Eötvös-u. 12. sz.

Elköltözés miatt egy konyha-kredenc és egy spór eladó. Darabos-u. 48. sz. a.

Eladó bor üvegekben és hordószámra Kiss Ignácnál Mikepércsen.

Olcsón eladó Kar-utca 24. sz. ház előnyös feltétel mellett. Értekezhetni ugyanott.

Telkek a Margitfürdőnél! A Simonyi-ut mellett, villanyos megálló közelében. Legjobb hely állandó lakásra és nyaralásra. — 2—300 négyszögöles telkek, nagy utcai fronttal, kevés pénzzel olcsón vásárolható. Klár Andor Részvénytársaságnál Debrecen, Piac-u. 77. — Tervrajzok és telkek bármikor megtekinthetők. — Közvetítők díjaztatnak.

Betöltendő.

Dr. Bárdos ügyvédi irodájában felvétetik augusztus 1-re egy ügyes gépirónő. Előnyben részesül kinek már gyakorlata van Széchenyi-utca 25. szám alatt.

Benning János végzett tanítóképezdész mint nevelő magyar családhoz menne egész évre vagy cserébe. Nagyszében vadászka-szárnya.

Munkás leányok jó fizetéssel felvételnek. Honvéd-utca 16.

Fűszerüzletbe tanuló felvétetik. Cim a kiadóhivatalban.

Mindenes fiu felvétetik. Cim a kiadóban.

Kifutó szolgálverekeket keresünk. Hoffmann és Kronovitz könyvnyomda Piac-u. 49. sz.

Ügyes mosó és vasalónő kerestetik. Erzsébet-u. 101. sz. a.

Gyermekruhák elkészítését elvállalom. Péterfia-u. 74. sz. a.

Irodatarakítást elvállalom. Honvéd-u. 9. sz. a.

Mosást, vasalást elvállalom tisztességes asszony. Hegvesi-ut 4. szám.

Hivatalszolga, óvadékkal azonnali belépésre kerestetik. „Unio” biztosító intézet „Hungaria” felett II. emelet.

Egy tisztességes szakácsné ajánlkozik. Sestakert 8. sz. a.

Keresek vidéki gazdaságomba egy fiatal, tisztességes 30 éves gazdasszonyt. Irjanak ajánlatot „Jó gazda” jelírére a kiadóba.

Mérlegképes könyvelő és levelező 15 évi gyakorlattal — bank, kereskedelmi és biztosítási szakmában alaposan bevezetve, — igazgatói, irodavezetői vagy más megfelelő állást keres azonnali belépésre. Az illető címe meg tudható **Vadász Andornál,** Debrecen, Péterfia-u. 25.

Egy mindenes szakácsné íofizetéssel kerestetik, bemutatkozni lehet hétfő délelőtt 10—11-ig Piac-u. 41. sz. alatt. Fűszerudvarban.

Ügyes, képzett varrólányok felvételnek Halnágvinál.

Különfele.

Felsőbb iskolába járó egyetlen leányomhoz elfogadok iskolatársnak teljes ellátásra jó házból való leánykát. Családi társalgás német. Kálix Sándor vaskereskedő Lócse.

Welsz Ferencz gépzemre rendezett asztalos műhelye József kir. herceg-u. 7. Telefon 10—90.

Uri család elfogad 2 gyermeket a következő tanévre teljes ellátásra. Cim a kiadóhivatalban.

Cséplést bármilyen mennyiségben elvállalom. Ehrenreich Sámuel Aranv János-utca, saját ház.

27 éves nős ember raktárnoki vagy ehhez hasonló állást keres, szíves megkeresést kér Nyomtató-u. 11. sz.

Cimirást elvállalom szép írású fiatal ember. Cim a kiadóba.

Fehéremű varrást és javítást elvállalom. Pereces-u. 20. sz.

Mindennemű kézimunka készítését elvállalom. Cim a kiadóba.

Ügyes tarka varrónő házakhoz ajánlkozik. Eötvös-u. 12. sz.

Irodaszoljának ajánlkozik kiszolgált 27 éves nős ember kaucióval. Sándor János Hajdusámson Parlagi-u. 87. sz.

Tarkavarrónő házakhoz ajánlkozik. Steiner Szepesi-u. 19. sz. alatt.

Darab számra mosást, vasalást elvállalom. Homokkert-u. 126. sz.

Házmesternek ajánlkozik tisztességes házaspár. Deák Ferenc-u. 26. sz.

Kereskedelmit végzett, íorású fiatal uri leány irodába ajánlkozik, Cim a kiadóba.

Lakás.

Egy három szoba és mellékhelyiségekből álló ház 800—1000 korona évi törlesztéssel megvételre kerestetik. Ajánlatok e lap kiadóhivatalába »Tisztviselő« címre teendők.

Új szálloda. Merkur szállodámat Hatvan-utca 61. sz. a. melyet ujonnan a legnagyobb kényelemmel és elegáncióval berendeztem és **modern kávéházamat** megnyitottam. **Hónapos szép szobák kaphatók.** Szíves pártfogásba ajánlom. **Üzletvezető vagy bérlő, egészben vagy részletben is** kerestetik. Emerich Arnold.

Egy négyszobás modern lakás fürdőszobával augusztus 1-re kiadó. Cim a kiadóban.

Két szoba — jelenleg varroda — nagy üveges folyosókkal, irodának is alkalmas — augusztus 1-re kiadó (József kir. herceg-utca 14). — Ugyanott két nagy ucai pnce műhely céljaira kiadó.

Piac-utcán 4 szobás lakást keres ügyvéd. Cime a kiadóban.

Kiadó a Sétakert 8. szám alatt egy csinosan butorozott külön bejáratu szoba. Értekezhetni lehet Piac-u. 77. sz. a.

A Simonffy-utca elején egy elegáns, különbejáratu butorozott szoba villanyvilágítással kiadó. Bővebbet Schwartz piánánál.

A legjobb sütemény MARX JÁNOSNAL

Csapó-utca 18. szám.

Délután friss uszonya sütemény házhoz szállítva.

A legújabb és legmodernebb ékszerek készülnék

Vági István

ékszerész műtermében, Miklós-u. 5.
javítások átalakítások a legszebb, leg
jobb és legolcsóbban eszközöltetnek

Pontos kiszolgálás.

A Hajduböszörményi-ut 55.
szám alatt egy 2 szobás

utcai lakás

mellékkel együtt azonnal kiadó

Bővebb felvilágosítást nyújt

Ménteleg-osztályparancsnokság.

Kartelen kívül.

MEZŐ ÁRMIN

épület, deszka és cserépkereskedés,
Wesselényi-tér 6. szám alatt (Berta-
gözmalom mellett.) — Kolarit esztergály
lemez kizárólagos egyed. árusítása.

Kartelen kívül,

tehát olcsó árak. Mindenkinek saját érdeke,
— hogy szükségletét nálam szerezzé be.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.



A Bánkon a leghíresebb buza-
termő föld eladó! Tanyával!
35 katasztrális hold területű!
Közel az iskolához! A halápi
állomáshoz gyalog egy fél-
óránnyira! Bánk III. számú tanya!

Tulajdonosa e kitűnő termőföldnek Soós
Gábor ur és neje, székelyen az ujléti or-
szágúton kell menni, e tanya kinyulik az
országútra, menet balkézfélől A tanya-
épület magában foglal 2 szobát, konyhá-
val. Van továbbá egy nagy istálló 20 da-
rab jóságra, egy lebetonozott magtár,
egy kölábas új góré 400 métermázsza ten-
gerire, sertéshizláló 60 darab sertésre,
cséplőgépszin cseréptetővel fedve, nagy ve-
rem, jövizű kut, gyümölcsfák stb. E tanya
az iskolához gyalog egy félóránnyira van,
ugyanannyira van a Halápi állomáshoz is.

Házak és házhelyek

a Kaszátelepen, a vámospécsi ut
közvetlen közelében előnyös fizetési
feltételek mellett

eladók.

Felvilágosítást nyújt a

Jelzálog és Hitelbank m. sz.
(Piacz-utca 30. sz., földszint),

hol az ingatlanokra megfelelő
kölcsön is kapható.

A szikvizfogyasztó nagyérdemű közönség szives figyelmébe!

A nyers anyagok és munkabérek igen tetemes
áremelkedése miatt kényszerítve vagyunk gyártmá-
nyaink árát f. évi augusztus hó 1-től **mérsékelten**
felelmeini és pedig:

1 kis üveg szikvíz, vagy porcellán-záros üveg
telített víz ára lesz 6 fillér.

1 nagy üveg szikvíz, vagy porcellán-záros üveg
telített víz ára lesz 10 fillér.

1 üveg pezsgő-víz ára lesz 16 fillér.

Tekintettel arra, hogy vasárnapokon délután
1 órától kezdve a kocikkal való szállítást és ki-
szolgáltatást beszüntetjük, tisztelettel kérjük a nagy-
érdemű közönséget, hogy a vasárnapokra szóló
megrendeléseket oly időben kegyeskedjék feladni,
hogy módunkban legyen azokat még a délelőtti
órákban elszállítani.

Debreczen, 1912 július hó 25.

Kiváló tisztelettel:

A vendéglősök, hentesek, mészárosok
műgyára r.-t.

Szlika István.

Vecsey Zoltán ebesei ártézi forrás-víz
vállalata

Ebes-széli ártézi forrás-víz vállalat.

Szabó Kálmán gyógyszerész.

Payer Ferencz.

Bagdy Károly.

Attila szikvizgyár.

Nemes Pál.

Nagy Lajos hirdetési irodájából
Csapó-u. 13.



Eladó 12 köblös kítűnő
buzatermő föld a Halá-
pon! Az állomáshoz
gyalog egy félóránnyira!
Az iskola közvetlen köze-
lében! Épület nincs rajta!

Ez a 12 köblös kítűnő minőségű föld a
Halápon, a Polgári József ur tanyájával
szomszédos. Kocsin a Vámospécsi ország-
úton kell menni és az állomásnál kell le-
térni, ott van mindjárt. Jövizű kut van
rajta. Tulajdonosa Soós Gábor ur és neje,
akik egy félóránnyira levő Bánk III.
számú tanyájukon laknak. Köblösse 450
forintra van feladva.

Friedmann Sámuel

bádogos és vízvezeték-szerelő

:: műhelyét áthelyezte ::

József kir. herceg-u. 60. szám alá, ahol
mindennemű vízvezeték-, épület- és műbádo-
gos munkákat jutányosan készít bádogos
mesterek részére is.

Kavics-homokbánya az év minden szakában üzem-
ben. Gőzüzemű berendezés. Min-
denféle vasbeton és betonmunkához kiválóan alkalmas
Szamos-folyam kavics. Vasuti állomás Szatmár-Udvari.
Rendelvények bármikor és bármily menniségben a
legrövidebb idő alatt elintéztetnek.

Megrendelések: Bikfalvy Albert

tulajdonoshoz címzendők: Berend, pos a,
táviró és va-utalomás Szatmárudvari.
Telefon-zám 3., vagy Mayer József
intézőhöz Szatmárarómeti, Zrínyi-utca
48. szám.

Kizárólagos képviselő: Hajdu és Szabolcs megyék területére Pollák Zs'gmondnál, Debreczen, Deák Ferenc u. 9'

Idény előrehaladottsága miatt

leszállított olcsó árak.

Halmágyinál

DEBRECZEN, Piacz-utca, a főpostával szemben.

Lüsterköpenyek, Uti felöltők, Selyempaletók,

:- Aljak, Bluzok, Pongyolák és Ruhák :-

Costümök minden árban.

Vigyázz! Rékre festett kirakat. Vigyázz!

Ei jutányos árban skar vásárolni most a kedvező alkalom, mert
most módomban van, hogy igen jutányos árban árulhassak.

1 mtr. gyapju delén kék szín is	96 fill.	1 „ lüster minden szín	30 „
1 „ túll csipke kelme	94 „	1 „ selyem ujdonság	90 „
1 „ grenadin sima fehér is	72 „	1 „ csipke függöny	36 „
1 „ mosó delén egész ujminták	34 „	1 drb. fekete gloth alsó	2.06 „
1 „ zefir bluzra és ingre	34 „	1 „ finom ernyő	1.90 „

diszek, csipkék, szallagok, ruha szövötek, vásznak, sifonok, mara-
dók, rövid árak, ágygarnitúrák, szőnyegek, paplanok mind igen
jutányos árban.

ifj. Molnár Lukács

Kossuth és Batthyányi-utca sarok, a színházzal szemben.

A t. vevőközönséggel tudatom, hogy az üzlet többszörösen nagyob-
bítva lesz s több új cikk lesz bevezetve ami eddig raktáron nem volt.

Donogán és Somossy DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Ruhavásznak, Zephirek, Grenadinok, Batistok, Eponge :-: kelmék, Napernyők :-:
Óriási választékban!

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Eladó nagyon olcsó házak Debreczenben és a szomszéd városokban! Végtelen olcsóért és kedvező fizetési feltételek mellett!

Kút-utca 55. számú ház! Hatalmas utcai fronttal! Átnyúlik az Eötvös-utcaára is. Eötvös-utcán a házszáma 90. Tulajdonosa Oláh Józsefné asszony, az ára mindössze 22 ezer korona. Építkezésre felte alkalmas!

Vasutasok! Sarokház a Homokkert legelejen! Az állomás közvetlen közelében! Oláh Karoly-utca 51. számú ház! Végtelen kedvező fizetési feltételek! 3500 korona keszpenzsel meg lehet venni! A többi a tulajdonos rajta hagyja! Villanyvilágítás!

Tulajdonosa e háznak Törös Balázs vasuti kalauz ur. Négy szobás utcai lakosztály, előszoba, konyha és üvegezett verandával. Külön épületben egy szoba, konyha, külön nyári konyha, sütökemence, faskamarák, baromfi-udvar, sertésóli, kút és konyhakert

Három házhelynek is alkalmas óriási nagy telek ház! A Hatvan utca végén. Kishegyesi-ut 34. számú ház!

Van rajta 3 cserepes épület, a lakásokon kívül külön nyári konyha, sütökemence, pince, istálló, kocsiszin, faskamarák, sertés-hizláló, baromfi udvar, ólakkal, nagy lucernás és nagy gyümölcsös. 900 kvadrát öli telek. Tulajdonosa Hüse János ur és neje. Az ára 25 ezer koronára van feladva! De a telek maga is többet ér 25 ezer koronánál!

Szoboszlón, az állomás közvetlen közelében, egy csoda szép nagy ház! Bármiféle üzleti célokra is nagyon alkalmas volna! Vasut-u. 91. sz. ház!

Tulajdonosa Varjassy Iván ur és neje. Hatalmas nagy telek, 4 szobás modern uri lakosztállyal, melléképítményekkel, istállóval, gazdasági kerttel, két gyümölcsös, egy nagy tágas műhely helyiség, pince stb. Teljesen új, adómentes épületek. Hajduszoboszlón fű és leány polgári iskola is van.

Egy csoda szép nagy uri ház Hadházon! Az állomás szomszédságában! Minden elfogadható ártól és nagyon kedvező fizetési feltételek mellett megkapható!

Ezen gyönyörű, teljesen új uri ház, mely egy 3 szobás uri lakosztályt foglal magában, melléképítményekkel a Vasut-utcában van, az állomáshoz pár percre, a csendes örlaktanya szomszédságában. Tulajdonosa Papp Imre ácsmester ur.

Csoda olcsóért meg lehet venni Hadházon

az Eckstein Róza Gottlieb Sámuelné fűszerkereskedő házát Hadházon, mely a Tapaszos Malom-utca 1091. szám alatt van, óriási nagy udvarral, mely a következő lakásokat foglalja magában: az utcai épületben van egy 3 szobás uri lakás, melléképítményekkel. A másik épületben pedig egy szoba, konyha, külön épületben pálinkafőző! Jövő kút, szőlő, gyümölcsös- és virágoskert. Sarok melletti ház! Bármilyen üzletnek nagyon alkalmas! Köt utcára nyúlik!

Gyomergörcs, kólíka, étvágytalanság és általában gyomorbetegségeknek a legkitűnőbb háziszser a

Hollandi

Gyomorcseppek

Egy üveg ára 40 fillér.

Kapható

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában Debreczenben.

Kitüntetve a Bécsi Párisi és Londoni kiállításokon arany érmekkel és oklevéllel.



Meghittétel erődé csodá-
: : kőszvény- és reuma-
ellen le g job b
házi szser a híres

Király-Balzsam!

Hátán nemely esetben
megiepe, amennyiben gyors
rabban idültab esetknel le
már egyszeri bedörzdelésnél a
fájdalmakat teljesen meg
szünteti.
Fog- és fejfájást 5
perces alatt megadntat.
Egy nagy üveg ára 2 korona
teljes házmálást utasítással.
Kapható a feltaláló és készítő

GRÓSZ NAGY FERENCZ

gyógyszertárában Kossuth-utca 8. sz. ház mellett.

Telefon sz. 49.  Telefon sz. 49.

SZÁNTÓ LASZLÓ DEBRECZEN

a Salgótarjáni Kőszénbánya Részvénytársulat Hajdu- és Szabolcsmegyei képviselője.

Ajánlja : a Salgótarján, Petrozsény, Pálfaiva és Farkasvölgyi bányák darabos, koczká, darva, akna és aprószén termékeit cséplési, szobátüzelési és ipari célokra



NIGRIN

a legjobb
cipőkrém
az egész
világban. Az

eddig világhírt wiksznek vitriol nélküli gyártása is.

St. Fernolent, Wien III.

cs. és kir. udvari szállító. — 80 éves gyári lennállás.

Telefon 945. Telefon 945.

Tüzifa, szén, mész, cserép, cement, téglá

és mindennemű építkezési anyagok legolcsóbb beszerzési forrása

Szügyi Sándornál

Bánffy-u. 6. „Hungária“-malom mellett.

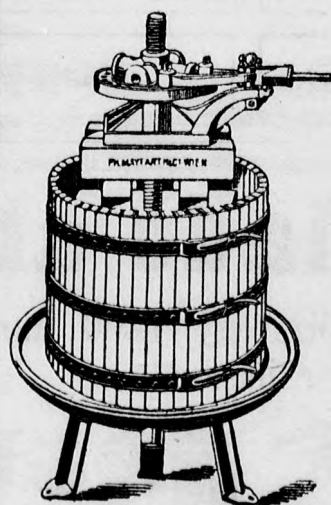
Holland-Amerika Vonal, Rotterdam

Németalföld-Amerikai Gőzhajózási Részvénytársaság Magyarországon bejegyzett cég.

Hetenkénti hajójaratok

Rotterdam-Newyork-Kanada között.

Iroda : Budapest, VII., Nefelejts-utca 47.



A mi legmodernebbül berendezett különlegességi gyártelepünk

40 év óta áll az élén

a borsajtó-gyáraknak és szakkörökben kiérdemelte magának

a legjobb hírnevet.

Kérje a 354/a. számú különlegességi katalógust bor- és gyümölcs-sajtókról, teljes mustoló-telepekről, hidraulikus sajtókról, gyümölcs- és szőlőmalmokról, szőlőzuzókról és szőlőszemzőgépekről stb.

Több mint 700 érem és első díjak stb.

Ph. Mayfarth & Co.

1500 munkás. Wien, II., Taborstrasse 71. Képviselők kerestetnek.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.

Kik akarnak
parcellázni? Itt
volna egy re-
mek vétel! Kinek
van hozzá pénze?
A Csapóhegy mellett van 12
ezer négyszögöl terület! A
Geréby-telep mellett!



Tekintettel a nyomorult pénzvizszo-
nyokra, most meg lehet kapni négy-
szögölenként 2 korona 40 fillérével.
Tulajdonosa Czérbes Ferencz ur és
neje, laknak az Ujföldön (Vámos-
pércsi ut) 61. számú tanyájukon.

Carl Kronsteiner

időjárásnak ellentálló

Agade-festék

törvényesen védve.

50 árnyalatban, kilogrammonként 24
fillértől feljebb.

Évtizedek óta a legjobban bevált és
minden utánzatot felülmúló Egyedüli
célszerű mázó anyag már befestett
homlokzatoknál.

Zománc-homlokzathfesték nem kopik,
mosható **egy vonással** fődő, zománckemény
festék, melynél az alapozás fölösle-
ges és csupán hideg vízzel keverve,
használatra alkalmas. Antiseptikus
méregmentes, porhanyó. Esményi
festés belső helyiségek, még festet-
len homlokzatok, faépületek, mint:
félszerek, pavillonok, kerítések stb.
részére. Kapható az összes árnyala-
tokban. Költség négyszögméteren-
ként 5 fillér.

Mintakönyv és ismertetés ingyen és bérmentve

Carl Kronsteiner,

Wien, III., Hauptstrasse 120.

Raktárak minden nagyobb városban.

500 koronát

Érték annak, ki a **Bartilla fogvizének** használatát
mellett üvege 80 fillér valaha ismét fogfájást kap, vagy
szája büzlök. **Bartilla, Winkler Ede, Wien, 19/1y**
Sommergasse 1. — Kapható Debreczen minden gyógyszer-
szertárban és drogeriában: Csak a **Bartilla fogvil-**
kérendő. Hamisítások bejelentése jól jutalmaztatik. O
helyekre hol nem kapható, bérmentve küldök 7 üvege
5 kor. 80 fillérért.

Dombornyomású

levélpapírok, névjegyek,
címkék, levélzáró-peccsétek
és diszes borítópapírok stb.
finom kivitelben kaphatók

Hoffmann és Kronovitz
könyvnyomdájában

Debreczen, Piacz-utca 49.

Minták nagy választékban rendelkezésre
állanak.

Nyomatott Hoffmann és Kronovitz könyvnyomdájában Piac-utca 49. a főpostával szemben.

Uj üzlet! Uj üzlet!

A nagyérdemű közönség szives tudomására hozzuk, hogy
Miklós-utca 1. sz. alatt új fióküzletet nyitottunk.

Midőn ezt szives tudomására hozzuk, biztosítjuk, hogy megbi-
zásainkat mindig pontosan és kifogástalanul hozzuk kivitelbe.

Nagybecsű pártfogását kérve, vagyunk kiváló tisztelettel

HRABECZY Első Debreczeni Gőzmosó, Vegytisztító és Ruha-
festő Részvénytársaság.

Főüzlet és gyár: Széchenyi-utca 42. sz. Telefon 323.
Fióküzletek: Csapó-u. 30. — Telefon 668.
Hatvan-u. 11. — Telefon 578.
Miklós-u. 1. — Telefon 11-48.
Felvevő telep: Piacz-u. 22. Glück Ede dí-
vatáruháza. — Telefon 602.

NAGY LAJOS hirdetési irodájából Csapó-u. 13.



Eladó ház! Óriási
telekkel! Fűszer-
üzlet és italmérés-
sel a Vargakertben!
Két nagy épület!
Végtelen olesóért
meg lehet kapni!



25 ezer koronára van feladva! Ked-
vező fizetési feltételek! Telefon be-
vezetve! Telefonszáma! 11-20.

Ezen ház a Vargakertben, kis K. Tóth
Kálmán-utca 8/a és 8/b számok alatt van,
tulajdonosa Arany Lajosné Bíró Eszter
urnő. Az egyik épület az üzlethelyiségen
kívül magában foglal két rendbeli 1 szoba,
konyhás lakást, spázz, veranda és fás-
kamarákkal. Van továbbá istálló 4 lóra,
elkülönített baromfi- és sertésudvar, ba-
romfi-, sertésóllal, csinos filagória, két óri-
ási diófa, kitűnő vizű kut. A másik épület
magában foglal 3 szobát, 2 konyhát, 2 nagy
világos spázz, pincét. Van továbbá külön
nyári konyha, fáskamarák, jóvizű kut.
Az udvarban és lakásokban is villany-
világítás. E házak megett új utca fog
nyitni s akkor sarokházak lesznek.

Nagy Lajos hirdetési irodájából Csapó-u. 13.



Eladó értékesebb
uri házak
Debreczenben!

Alkalmi vételek!

**A Csapó-utca 63. számú, óriási nagy
telkű szép nagy család. uri ház!**
Üzlethelyiséggel és több rendbeli uri lakás-
sal. Tulajdonosa Tegdes Károly ur és neje.

**Gyönyörű nagy uri ház! Végtelen
olcsó! A piac és vasút szájában!
Vörösmarty-utca 24. számú ház!**

Szép nagy utcai fronttal, négy rendbeli
modern uri lakással, minden elképzelhető
kényelmes mellékhelyiségekkel, külön-
mosóház és házmesteri lakkkal. Az ára e
gyönyörű uri háznak mindössze 60 ezer
korona. Tulajdonosa Katona József ur és
neje.

**A Csapó-utca 68. számú nagy sarok
ház! Van rajta kilőzési üzlet és vas-
ke eskedés! Ára mindössze 40 ezer
korona!**

Tulajdonosa e háznak Papp Ferenc ur és neje

**A József kir. herceg u. ca 17. számú
házak fele része! Ára 32 ezer 500
korona!**

Tulajdonosa Szabó Antal ur, lakik Péterfia-u. 4.
sz. és Majoros Béláné urnő, állami főgymnasiunai
tanár neje, lakik: Szamosújvár.

Simonffy- utca 55.	Ruhafestő.	Széchenyi- utca 6.
GŐZMOSÓ.	Wacha Róbert Debreczen. Telefon 840. Telefon 840. Vidéki megkeresések és megbízások a főüzletbe: Simonffy-u. 55. sz. intézendők.	Ágytoll- tisztító.
Varga- utca 35.	Vegyi-tisztító.	Verbőczy- utca 14.

Eladó állványpalló.

Mintegy 1200 darab felsőmagyarországi eredetű,
egyszer használt



különféle hosszban 1¹/₂ és 2' vastagságban, egészben eladó.
Ara köbméterenként 32 korona. Helyben megtekinthető.
Felvilágosítást a kiadóhivatal ad.